

STAROSTWO POWIATOWE W JELENIEJ GÓRZE



**Projekt
Programu Rozwoju
Powiatu Jeleniogórskiego
na lata 2016-2020**

Jelenia Góra, styczeń 2016 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
-------------	---

ROZDZIAŁ I

1. CHARAKTERYSTYKA POWIATU	5
1.1. <i>Gminy Powiatu Jeleniogórskiego</i>	5
1.2. <i>Ludność</i>	7
1.3. <i>Rynek pracy</i>	8
1.4. <i>Rozwój gospodarczy a zagospodarowanie przestrzenne</i>	9
1.5. <i>Bezrobocie</i>	11
2. EDUKACJA	11
3. POMOC SPOŁECZNA	17
3.1. <i>Pieczą zastępczą</i>	17
3.2. <i>Niepełnosprawność</i>	20
3.3. <i>Domy pomocy społecznej</i>	21
3.4. <i>Przemoc w rodzinie</i>	22
4. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE	23
4.1. <i>Wody podziemne i powierzchniowe</i>	24
4.2. <i>Powietrze atmosferyczne</i>	25
4.3. <i>Gleby</i>	26
4.4. <i>Użytkowanie gruntów</i>	28
5. TURYSTYKA	30
6. INFRASTRUKTURA DROGOWA	31
7. STAN MIENIA POWIATOWEGO I INFORMATYZACJA	34
8. DOSKONALENIE KWALIFIKACJI	34
9. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	35

ROZDZIAŁ II

1. ANALIZA SWOT	36
2. CELE ROZWOJU	37
3. ZADANIA	38
4. SPÓJNOŚĆ PROGRAMU Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	42
5. SYSTEM WDRAŻANIA, REALIZACJI I MONITOROWANIA	45
6. WSKAŹNIKI	47
7. POTRZEBY FINANSOWE A BUDŻET POWIATU	48

SPIS TABEL	52
------------------	----

SPIS WYKRESÓW	53
---------------------	----

WSTĘP

„Program Rozwoju Powiatu Jeleniogórskiego na lata 2016-2020” jest dokumentem o znaczeniu strategicznym i planistycznym, który jest skutecznym narzędziem do zarządzania rozwojem naszego Powiatu.

Program określa kierunki konkretnych działań, jakie planują podjąć władze Powiatu, a których głównym celem jest osiągnięcie długotrwałego i zrównoważonego rozwoju powiatu.

Program wyznacza cele, które będą realizowane poprzez wypracowane działania w latach 2016 – 2020. Będą one kontynuacją kierunków rozwoju jakie wyznaczyła „Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Jeleniogórskiego na lata 2006 – 2014”.

Zapisy zawarte w niniejszym dokumencie dotyczące zwłaszcza planów inwestycyjnych oraz możliwości budżetowych Powiatu, w zakresie realizacji tych przedsięwzięć, zostały opracowane z uwzględnieniem perspektywy czasowej tj. do roku 2020 i odpowiadają okresowi programowania w Polsce funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Dokument jest wynikiem prac grupy pracowników Starostwa Powiatowego w Jeleniej Górze oraz jednostek organizacyjnych Powiatu Jeleniogórskiego - zgodnie z Uchwałą Nr 16/44/15 Zarządu Powiatu Jeleniogórskiego z dnia 13 kwietnia 2015 r. w sprawie powołania Zespołu ds. opracowania Programu Rozwoju Powiatu Jeleniogórskiego na lata 2015-2020.

Funkcję Przewodniczącego Zespołu pełnił Pan Andrzej Walczak –Etatowy Członek Zarządu Powiatu Jeleniogórskiego.

Ponadto do współpracy zaproszono Pana Piotra Rogalę pracownika naukowego Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, który pełnił rolę doradcą oraz funkcję koordynatora spotkań warsztatowych.

W pracach zespołu udział brali:

1. Beata Kozińska, Dyrektor Wydziału Rozwoju i Obsługi Technicznej,
2. Anna Kowalska, Podinspektor Wydziału Rozwoju i Obsługi Technicznej,
3. Małgorzata Maras, Inspektor Biura Zamówień Publicznych,
4. Barbara Recka, Inspektor Wydziału Finansowego,
5. Lidia Kaczmarczyk Pałucha, Inspektor Wydziału Oświaty i Zdrowia,
6. Karolina Marczevska, Główny specjalista Wydziału Promocji, Kultury i Sportu,
7. Grażyna Materak, Zastępca Dyrektora Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa,
8. Włodzimierz Słodkiewicz, Zastępca Dyrektora Wydziału Organizacyjnego,
9. Helena Gawron, Dyrektor Wydziału Architektury, Budownictwa i Gospodarki Przestrzennej,
10. Jan Politaj, Dyrektor Wydziału Geodezji, Kartografii i Gospodarki Nieruchomościami,
11. Damian Kubiak, Dyrektor Biura Informatyki i Kontroli,
12. Krzysztof Preisner, Dyrektor Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Jeleniej Górze,
13. Marta Weraksa, Główny specjalista Wydziału Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obronnych,
14. Aneta Sempiak, Główny specjalista Wydziału Komunikacji,
15. Ewa Osiecka, Specjalista Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jeleniej Górze,
16. Krystyna Górską, Główny specjalista ds. analiz, programów i statystyki rynku pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jeleniej Górze,
17. Zbigniew Czarniawski, Główny specjalista w Wydziale Dróg Powiatowych ,
18. Krystyna Makles, nauczyciel Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Mistrzostwa Sportowego w Szklarskiej Porębie,
19. Sylwia Kędzierska, Wicedyrektor Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Kowarach,
20. Małgorzata Mazur, Główna Księgowa Zespołu Szkół Technicznych i Licealnych w Piechowicach,
21. Janusz Mróz, Kierownik Administracyjny Domu Pomocy Społecznej „JUNIOR” w Miłkowie,
22. Jolanta Boczkowska, nauczyciel Zespołu Szkół Specjalnych w Domu Pomocy Społecznej „JUNIOR” w Miłkowie,

23. Grażyna Krawiec, Kierownik Administracyjno-Gospodarczy Domu Pomocy Społecznej w Janowicach Wielkich,
24. Elżbieta Zięba, pracownik socjalny Domu Pomocy Społecznej w Kowarach,
25. Marianna Waclaw, Główna Księgowa Domu Pomocy Społecznej w Sosnowce,
26. Edyta Żakowicz, pracownik socjalny Domu Dziecka w Szklarskiej Porębie,
27. Lech Skuza, Dyrektor Domu Wczasów Dziecięcych i Promocji Zdrowia w Szklarskiej Porębie,
28. Alicja Łukaszewicz, Dyrektor Publicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Szklarskiej Porębie.

„Program Rozwoju Powiatu Jeleniogórskiego na lata 2016 – 2020” nie ogranicza się w swych zapisach jedynie do obowiązków realizowanych przez władze samorządowe i jednostki organizacyjne Powiatu. Odnosi się również do działań, jakie mogą być podejmowane przez członków społeczności lokalnej oraz wszystkich instytucji, działających na terenie Powiatu. Dzięki temu umożliwia realizację zasady współpracy i partnerstwa – fundamentalnej z punktu widzenia obecnej polityki strukturalnej Unii Europejskiej.

Ramowy harmonogram prac Zespołu przedstawiono w poniższym zestawieniu:

21 maja 2015 r.	Warsztat I Spotkanie organizacyjne przy udziale przedstawiciela Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich Urzędu Marszałkowskiego we Wrocławiu. Po spotkaniu informacyjnym o możliwościach dofinansowania ze środków Unii Europejskiej dla jednostek samorządu terytorialnego w latach 2014-2020 określono wstępnie kierunki interwencji w zakresie terytorialnym, w tym wojewódzkim oraz zaproponowano skład zespołów problemowych.		
29 czerwca 2015 r.	Warsztat II Zarys wizji rozwoju Powiatu Identyfikacja kluczowych problemów Powiatu Podział zadań do wykonania dotyczących: <ul style="list-style-type: none">• zebranie informacji potwierdzających istnienie zidentyfikowanych problemów,• rozważenia, czy wszystkie problemy zostały uwzględnione.		
lipiec – sierpień 2015 r.	Praca w grupach tematycznych (wypełnianie pkt. 3 z Warsztatu II)		
2 września 2015 r.	Warsztat III Analiza wskaźnikowa rozwoju powiatu		
23 września 2015 r.	Warsztat IV Sformułowanie zadań strategicznych	Warsztat IV B Ład społeczny	Warsztat IVC Ład gospodarczy
30 września 2015 r.	Warsztat IV A Ład środowiskowy		
30 września 2015 r.	Warsztat V Sformułowanie: systemu realizacji, sposobu monitorowania		
do 6 listopada 2015 r.	Sformułowanie planu finansowego i opracowanie „Roboczego projektu Programu Rozwoju Powiatu Jeleniogórskiego na lata 2016-2020”		
16 listopada r.	Zamieszczenie „Roboczego projektu Programu Rozwoju Powiatu Jeleniogórskiego na lata 2016-2020” na stronie internetowej (rozpoczęcie konsultacji społecznych art.19a. ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju). Termin konsultacji od 16 listopada do 15 grudnia 2015 r.		
18 grudnia 2015 r.	Sporządzenie sprawozdania z przeprowadzonych konsultacji <i>Roboczego projektu PRPJ 2016-2020</i> oraz przedłożenie Zarządowi Powiatu celem akceptacji.		
Do 23 grudnia 2015 r.	Złożenie wniosków do Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu oraz do Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu dotyczących uzyskania opinii o oddziaływaniu na środowisko „Projektu „Programu Rozwoju Powiatu Jeleniogórskiego na lata 2016-2020”, zgodnie z art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2013 r. poz. 1235).		

ROZDZIAŁ I

1. CHARAKTERYSTYKA POWIATU

1.1. Gminy Powiatu Jeleniogórskiego

Powiat jeleniogórski położony jest w południowo-zachodniej części województwa dolnośląskiego. Od zachodu i północno-zachodu graniczy z powiatem lwóweckim, od północy z powiatem złotoryjskim, od wschodu z powiatami: jaworskim i kamiennogórskim, a od południa z Republiką Czeską. Powiat Jeleniogórski otoczony jest pasmami górskimi, od zachodu znajdują się Góry Izerskie i Pogórze Izerskie, od północy Góry Kaczawskie, od wschodu Rudawy Janowickie, a od południa Karkonosze.

Administracyjny obszar Powiatu Jeleniogórskiego wynosi 627 km². Na tym terenie funkcjonuje 5 gmin wiejskich: Janowice Wielkie, Jeżów Sudecki, Mysłakowice, Podgórzyn i Stara Kamienica, w tym 46 miejscowości wiejskich oraz 4 gminy miejskie: Karpacz, Kowary, Szklarska Poręba oraz Piechowice.

Liczba ludności w grudniu 2014 roku wynosiła łącznie 64 969 osób, w tym liczba kobiet to 33 578, natomiast liczba mężczyzn wynosiła 31 393. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosiła 104 osoby, co daje na 15. miejsce w porównaniu do pozostałych powiatów w województwie dolnośląskim.

Cały Region, w tym miasto Jelenia Góra, stanowi jeden z głównych kompleksów turystyczno-wypoczynkowych w paśmie polskich ziem górskich i wyróżnia się w skali całej środkowej Europy wybitnymi walorami przyrodniczo-kulturowymi i krajobrazowymi oraz wielowiekowymi tradycjami ich turystycznego wykorzystania.¹

Region charakteryzuje się szczególnie atrakcyjnym krajobrazowo urozmaicheniem rzeźby terenu i zaliczany jest do najatrakcyjniejszych obszarów turystycznych w Polsce. Wpływa na to wyjątkowe bogactwo cech naturalnych oraz różnorodność ofert turystycznych umożliwiających uprawianie turystyki w ciągu całego roku. Cechuje się klimatem umiarkowanie ciepłym przejściowym. Występuje tu duża rozpiętość średnich temperatur, zarówno dobowych jak i rocznych.

W obszarze naszego regionu utworzony został system terenów chronionych, w skład którego wchodzi Karkonoski Park Narodowy, Rudawski Park Krajobrazowy i Park Krajobrazowy Doliny Bobru oraz Park Kulturowy Kotliny Jeleniogórskiej, który jest związany z nowym ponadregionalnym produktem turystycznym, a mianowicie Dolina Pałaców i Ogrodów oraz wpisem 11 rezydencji z obszaru Kotliny Jeleniogórskiej na prestiżową listę polskich Pomników Historii. Na terenie powiatu Jeleniogórskiego funkcjonuje około 300 obiektów noclegowych, natomiast corocznie odwiedza nas ok. 2.500.000 turystów, do dyspozycji których wybudowanych jest blisko 600 km oznakowanych tras rowerowych, 1000 km tras pieszych.

Ta różnorodność i zasobność we wszelkie dobra przyrodnicze, krajobrazowe, kulturowe i materialne są ogromnym atutem naszego Powiatu.

Dlatego też, w dotychczas realizowanej w latach 2006-2014 Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Jeleniogórskiego i obecnie, turystyka traktowana jest priorytetowo, jako ważny czynnik rozwoju regionu. Stąd też w działaniach Powiatu, w tym zakresie, oprócz szeroko zakrojonej współpracy zagranicznej, jak i współpracy z gminami powiatu jeleniogórskiego oraz Miastem Jelenia Góra, prowadzona jest wspólna promocja i wspólna realizacja wielu przedsięwzięć.

¹ Źródło: „Tezy Karkonoskie II – Zarys Strategii Zrównoważonego Rozwoju Regionu Karkonoskiego”- Forum Obywatelskie „ Partnerstwa dla Regionu Karkonoskiego” Zespół Koordynacyjny, Bukowiec, wrzesień 2015r.

Tab. 1. Gminy powiatu jeleniogórskiego

Gmina	Ludność na 1 km ²	Położenie	Zalesienie [%]	Wybrane walory turystyczne*
Janowice Wielkie	75	Sudety Zachodnie; nad Bobrem, Kotlina Jeleniogórska, Góry Kaczawskie, Rudawy Janowickie	39,5	Dolina Janówki, Trzczańskie Mokradła, Dwór w Mniszkowie, ruiny Zamku Bolczów, Zamek w Janowicach Wielkich, Skalny Most, Aleja Jarzębów Szwedzkich, Rudawski Park Krajobrazowy, Zabytki Sakralne, Wieża Widokowa w Radomierzu,
Jeżów Sudecki	75	Sudety Zachodnie; Góry Kaczawskie, Kotlina Jeleniogórska	29,0	Rycerska Wieża Mieszkalna, Góra Szybowcowa, Łysa Góra, Park Krajobrazowy Doliny Bobru, Jezioro Modre, Perła Zachodu
Karpacz	131	Sudety Zachodnie	64,1	Góra Śnieżka , schronisko Samotnia, Kościołek Wang, schronisko Strzecha Akademicka, Biały Jar, Dziki Wodospad, Miejsce Anomalii Grawitacyjnej
Kowary	309	Sudety Zachodnie; Karkonosze, Rudawy Janowickie, Kotlina Jeleniogórska	63,9	Kopalnia Podgórze, Pałac Ciszycza, Park Miniatur Zabytków Dolnego Śląska, Sztolnie Kowary, Pałac Nowy Dwór, Dom Kata
Mysłakowice	117	Sudety Zachodnie; Rudawy Janowickie	39,4	Dolina Pałaców i Ogrodów, Rudawski Park Krajobrazowy, domy tyrolskie, Sokolik i Krzyżna Góra,
Piechowice	150	Karkonosze, Góry Izerskie	62,6	Pałac Pakoszków, Teatr Nasz, 700-letni Cis, Śnieżne Kotły, Złoty Widok, Huta Szkła Julia, Wodospad Szklarki
Podgórzyn	100	Pogórze Karkonoskie, Kotlina Jeleniogórska	49,2	Stawy Podgórzyńskie, Western City, Kaplica św. Anny i dobre źródło, ruiny zamku Henryka, Wodospad Podgórzyn, Zbiornik Sosnowka, Waloński Kamień, punkt widokowy - Złoty Widok
Stara Kamienica	48	Góry Izerskie	36,4	Ruiny starokamienickiego zamku, zabytkowe Kościoły, Punkt widokowy Kozia Szyja, Pracownia Witraży w Antoniowie,
Szklarska Poręba	91	Karkonosze, Góry Izerskie	79,8	Wodospad Kamieńczyk, Wysoki Kamień, Szrenica, Chybotek, Chata Walońska, Zakręt Śmierci, Bieg Piastów (trasy biegowe) – Jakuszyce,

Źródło: Urząd Statystyczny we Wrocławiu

*) informacje ze stron internetowych gmin

1.2. Ludność

Mieszkańcy powiatu jeleniogórskiego stanowią społeczność liczącą **64.969** osób - według danych Urzędu Statystycznego we Wrocławiu z roku 2014.

Liczba ludności powiatu stanowi 2,2% ludności Województwa Dolnośląskiego i 44,30% całego regionu jeleniogórskiego (Powiat Jeleniogórski oraz Miasto Jelenia Góra).

Tab. 2. Ludność w gminach - stan na rok 2014

Gmina	Przyrost naturalny ogółem	Stan ludności	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym
Janowice Wielkie	-3	4338	679	2873	786
Jeżów Sudecki	14	7102	1353	4639	1110
Karpacz	-47	4921	663	3239	1019
Kowary	-129	11408	1825	7187	2396
Mysłakowice	-29	10250	1810	6625	1815
Piechowice	-11	6483	1013	4112	1358
Podgórzyn	57	8329	1331	5358	1640
Stara Kamienica	-19	5309	904	3531	874
Szklarska Poręba	-35	6829	903	4429	1497
Powiat jeleniogórski	-202	64969	10481	41993	12495

Źródło: Główny Urząd Statystyczny (<http://stat.gov.pl>)

Tab. 3. Zmiana liczby ludności regionu jeleniogórskiego

Wyszczególnienie	XII 2011r.	XII 2012r.	XII 2013r.	XII 2014
Ogólna liczba ludności całego regionu	148.600	147.975	147.156	146.377
Powiat Jeleniogórski	65.137	65.129	65.171	64.969

Źródło: Główny Urząd Statystyczny (<http://stat.gov.pl/>)

1.3. Rynek pracy

W strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku szczególne znaczenie na rynku pracy ma grupa ludności w wieku produkcyjnym.

Od kilku lat zauważalne jest zmniejszanie się liczby ludności w tej kategorii. W porównaniu do końca 2012 roku liczba ta uległa zmniejszeniu o 1,7 % tj. o 1.654 osób. Utrzymuje się tendencja wzrostowa liczby ludności w wieku poprodukcyjnym. W porównaniu do 2012 roku wzrost o 1.235 osób – tj. 4,2%.

Zwiększa się procentowy udział ludności w wieku poprodukcyjnym:

- w 2011 r. – 17,2% ogółu ludności,
- w 2012 r. – 20,1% ogółu ludności,
- w 2013 r. – 21,0 % ogółu ludności regionu.²

Ilość osób prowadzących własną działalność gospodarczą na terenie Powiatu Jeleniogórskiego przedstawiono w tabeli 4.

Na terenie Powiatu działają przedsiębiorstwa, wśród których dominują zakłady produkcyjne usługowe i usługowo-handlowe. W porównaniu do 2013 r. liczba zakładów osób fizycznych działających na terenie Jeleniej Góry, zmniejszyła się w 2014 r. o 3,1 %, tj. o 261 firm.

W analizowanym okresie m.in.:

- ubyło 73 firmy związane z budownictwem,
- w handlu, naprawa pojazdów samochodowych ubyło 72 firmy,
- przybyło 7 podmiotów gospodarczych w działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją.

W Powiecie Jeleniogórskim od kilku lat dominują zakłady osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w sekcjach:

- handel, naprawa pojazdów samochodowych - 22,9% ogółu zakładów,
- budownictwo - 16,2 %,
- zakwaterowanie i gastronomia - 13,6%.

² Powiatowy Urząd Pracy w Jeleniej Górze sprawozdanie z działalności Powiatowego Urzędu Pracy za 2014 rok

Na terenie działania Powiatu Jeleniogórskiego najwyższy spadek podmiotów gospodarczych, tj.: o 10,6 % odnotowano w sekcji rolnictwo, leśnictwo łowiectwo i rybactwo.

Tab. 4. Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji PKD w gminach Powiatu Jeleniogórskiego na 30 IX 2014 rok

Rodzaj prowadzonej działalności	Stan na rok 2014	Udział procentowy	
		Powiat [100%]	Cały region
Zakłady ogółem	11 037		
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	167	1,5	0,7
Przetwórstwo przemysłowe	655	5,9	6,1
Budownictwo	1096	9,9	10,6
Handel, naprawa pojazdów samochodowych	4234	38,4	23,0
Transport i gospodarka magazynowa	437	4,0	4,3
Zakwaterowanie i gastronomia	987	8,9	3,5
Informacja i komunikacja	134	1,2	2,2
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	174	1,6	3,4
Obsługa rynku nieruchomości	878	8,0	15,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	409	3,7	8,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	464	4,2	6,0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	207	1,9	2,2

Źródło: Główny Urząd Statystyczny (<http://stat.gov.pl/>)

Małe i średnie firmy odgrywają w naszym Powiecie istotną rolę w kreowaniu miejsc pracy, stwarzając przy tym możliwości zatrudnienia osobom o stosunkowo niskich kwalifikacjach. Najwięcej do zrobienia w zakresie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw mają samorządy gminne. Można powiedzieć, że praktycznie każde działanie gminy ma bezpośredni lub pośredni wpływ na lokalne firmy. Ważnymi są działania mające na celu stworzenie możliwie silnych więzi inwestora z lokalnym środowiskiem gospodarczym oraz władzami lokalnymi poprzez tworzenie korzystnego klimatu wokół inwestycji, okazując pomoc w nawiązywaniu współpracy z lokalnymi przedsiębiorstwami i zainteresowanie działaniami inwestora. Powoduje to, że dana inwestycja zakorzenia się w naszym regionie.

Pomoc przedsiębiorcom przez samorząd powiatowy realizowana jest poprzez działania wspierające, inicjujące i koordynacyjne. Polegają one m.in. na wydawaniu materiałów promocyjnych. Pracodawcy zatrudniający osoby niepełnosprawne są wspierani środkami PFRON. Powiatowy Urząd Pracy organizuje szkolenia dla bezrobotnych oraz kursy umożliwiające przekwalifikowanie zawodowe dostosowujące do potrzeb rynku pracy, natomiast przedstawiciele Powiatu Jeleniogórskiego rozpowszechniają informację na temat podmiotów gospodarczych, funkcjonujących w naszym regionie - na targach turystycznych i innych spotkaniach na arenie krajowej i międzynarodowej.

1.4. Rozwój gospodarczy a zagospodarowanie przestrzenne

Powiat Jeleniogórski, w obrębie którego funkcjonuje 9 gmin, posiada znaczny potencjał rozwoju inwestycji przemysłowych, niemniej jednak nie jest zadaniem własnym Powiatu realizowanie inwestycji gospodarczych.

Niski zasób nieruchomości Powiatu Jeleniogórskiego nie pozwala nawet poprzez ich prywatyzację na znaczące zwiększenie inwestycji gospodarczych. Należy wspierać wzrost inwestycji gospodarczych zewnętrznych ewentualnie poprzez określenie kierunków wspierania. Ograniczeniem w tym zakresie jest zbyt mała ilość terenów pod inwestycje gospodarcze wyznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Ograniczeniem może być również nie objęcie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego całych terenów gmin. W roku 2015 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla przeważającej części terenu posiadały gminy: Kowary, Karpacz, Piechowice, Jeżów Sudecki i Stara Kamienica. Gminy Podgórzyn, Mysłakowice i Szklarska Poręba opracowały miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na

znacznym obszarze (ok. 70% terenu). Najgorsza sytuacja w tym zakresie jest w gminie Janowice Wielkie.

Tab. 5. Ilość pozwoleń na realizację inwestycji gospodarczych

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Przemysł	3	2	3	-	1	1	2
Transport	3	6	12	14	7	8	6
Inne	17	7	10	3	6	12	4
Powiat ogółem	23	15	25	17	14	21	12

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Architektury, Budownictwa i Gospodarki Przestrzennej Starostwa Powiatowego w Jeleniej Górze

Uchwałą Nr XLVIII/1622/2014 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 marca 2014 r. przyjęty został Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego. Jest on jednym z najważniejszych dokumentów planistycznych regionu. Zawiera wskazania działań, których realizacja jest wypełnieniem zadań określonych przez strategię rozwoju województwa. Jest także ważnym instrumentem koordynacji polityki przestrzennej w regionie, który uwzględnia ustalenia zawarte w Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju. Obecnie rozpoczęte zostały prace nad nowym planem zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego, co wynika ze zmian wprowadzonych do ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2015 r. poz.199). Jednym z elementów, jaki powinien zostać uwzględniony w nowym PZPWD będą granice i zasady zagospodarowania przestrzennego obszarów funkcjonalnych. Na wniosek samorządu gminnego lub powiatowego, samorząd województwa będzie mógł określić obszary funkcjonalne o znaczeniu regionalnym i zasady ich zagospodarowania. Częścią planu zagospodarowania województwa będzie również uchwalenie planu miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego.

Ważnym elementem wpływającym na rozwój społeczno- gospodarczy naszego regionu jest fakt, iż tereny Gminy Piechowice wchodzi w skład Specjalnej Strefy Ekonomicznej Małej Przedsiębiorczości S.A. w Kamienniej Górze. Dysponuje ona terenami inwestycyjnymi o łącznej powierzchni ponad 413 ha, na terenie miast: Jawor, Jelenia Góra, Kamienna Góra, Bolków, Mirsk, Piechowice, Lubań, Zgorzelec, Ostrów Wielkopolski oraz gmin: Gryfów Śląski, Janowice Wielkie, Kamienna Góra, Lubawka, Nowogrodziec, Prusice i Żmigród.

Kamiennogórska Specjalna Strefa Ekonomiczna Małej Przedsiębiorczości wydała 116 zezwoleń. Nakłady inwestycyjne to ponad 2,2 mld zł, stworzono około 7 tys. miejsc pracy.

Duży wpływ na poprawę warunków rozwoju gospodarczego będą miały planowane przez gminy naszego Powiatu cele strategiczne, jakie zostały wyznaczone w najbliższym okresie finansowania, tj. lata 2016-2020. I tak:

- 1) Miasto Karpacz proponuje, aby do celów strategicznych w PRPJ 2016-2020 dopisać:
 - a) rewitalizację obszarów zdegradowanych i przystosowanie ich do pełnienia funkcji społecznych:
 - Zabytkowe centra miast,
 - Obiekty użyteczności publicznej,
 - Obiekty sportowe i społeczne.
 - b) poprawę zagospodarowania turystycznego i społecznego:
 - tereny zielone,
 - punkty widokowe,
 - ścianki wspinaczkowe.
 - c) stworzenie nowych tras turystycznych w oparciu o obiekty dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego:
 - ścieżki dydaktyczne,
 - trasy spacerowe.
- 2) Gmina Stara Kamienica proponuje, aby w niniejszym dokumencie ująć następujące planowane działania Władz Gminy:

- utworzenie podstrefy ekonomicznej w Barcinku;
- budowę lotniska-lądowiska na obszarze obrębu Kromnów, Rybnica, Stara Kamienica i Wojcieszycy;
- budowa farmy fotowoltaicznej w Starej Kamienicy.

Są to zadania o znacznym potencjale dla rozwoju gospodarczego i inwestycyjnego w/w Gmin i regionu. Trwają prace związane ze zmianą dokumentów planistycznych dla ww. zadań.

Władze Powiatu Jeleniogórskiego w ramach celów strategicznych związanych z rozwojem naszego regionu będą czynnie uczestniczyły we wspieraniu realizacji w/w zamierzeń i ich promocję.

1.5. Bezrobocie

Stopa bezrobocia w Powiecie Jeleniogórskim jest znacznie wyższa od stopy bezrobocia na poziomie województwa i kraju, co obrazuje poniższa tabela.

Tab. 6. Stopa bezrobocia w poszczególnych latach:

Rok	Kraj	Województwo	Powiat jeleniogórski
2011	12,5	12,4	21,0
2012	13,4	13,5	20,8
2013	13,4	13,1	19,8
2014	11,5	10,6	16,5

Źródło: PUP Jelenia Góra, Powiatowy Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na lata 2015 – 2018

Struktura wiekowa osób bezrobotnych od lat pozostaje niemal niezmienna. Na tle kraju i województwa powiat jeleniogórski charakteryzuje się wysokim udziałem osób starszych wśród zarejestrowanych bezrobotnych. Na koniec grudnia 2014 r. w ogólnej liczbie osób bezrobotnych dominowały osoby w wieku powyżej 45 roku życia – 49,2% ogółu bezrobotnych. Natomiast zauważalny jest spadek osób młodych w wieku 18-24 lat. W grupie osób powyżej 45 roku życia wyszczególniono osoby powyżej 50 roku życia zaliczane do kategorii osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Na lokalnym rynku pracy utrzymuje się niski poziom wykształcenia osób bezrobotnych, przy jednoczesnym spadku liczby osób z wyższym wykształceniem (zmniejszenie o 1,2 pkt. procentowego). Znamienna jest też wysoka liczba bezrobotnych bez wykształcenia średniego – 3.658 osób, co stanowiło 64,9% ogółu (63,1% na koniec grudnia 2013 r.). Wśród zarejestrowanych z tym poziomem wykształcenia dominują osoby zamieszkałe w Jeleniej Górze - 247 osób tj. 9,6%. Co trzecia osoba bezrobotna posiadała wykształcenie gimnazjalne i poniżej. Struktura wiekowa osób bezrobotnych od lat pozostaje niemal niezmienna.

Od dwóch lat, zgodnie z danymi Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej odsetek bezrobotnych powyżej 50 roku życia, w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w regionie jeleniogórskim, był jednym z najwyższych w Polsce. Odsetek osób powyżej 50 roku życia zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jeleniej Górze zwiększył się z 37,2 % w końcu 2013 r. do 40,1% w końcu 2014 r.

2. EDUKACJA

Do zadań Powiatu Jeleniogórskiego należy prowadzenie szkół ponadgimnazjalnych i specjalnych. Powiat jest organem prowadzącym dla ośmiu jednostek oświatowych, to jest czterech zespołów szkół, w tym jeden zespół szkół specjalnych, dwóch poradni psychologiczno-pedagogicznych, Zespołu Placówek Resocjalizacyjno-Wychowawczych oraz Domu Wczasów Dziecięcych i Promocji Zdrowia.

Tab. 7. Zespół Szkół Ogólnokształcących w Kowarach

Wyszczególnienie	Rok szkolny				
	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Liczba funkcjonujących szkół	3	3	3	3	3
Liczba oddziałów	4 LO 11 Gim.	4 LO 10 Gim.	3 LO 9 Gim.	3 LO 9 Gim.	3 LO 10 Gim.
Liczba uczniów w szkołach	96 LO 268 Gim.	99 LO 251 Gim.	95 LO 219 Gim.	81 LO 201 Gim.	65 LO 212 Gim.

Źródło: Wydział Oświaty i Zdrowia Starostwo Powiatowe w Jeleniej Górze

Tab. 8. Zespół Szkół Technicznych i Licealnych w Piechowicach

Wyszczególnienie	Rok szkolny				
	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Liczba funkcjonujących szkół	4	4	4	4	4
Liczba oddziałów	6	7	9	8	7
Liczba uczniów w szkołach	136	148	190	184	155

Źródło: Wydział Oświaty i Zdrowia Starostwo Powiatowe w Jeleniej Górze

Tab. 9. Zespół Szkół Ogólnokształcących i Mistrzostwa Sportowego im. Jana Izydora Sztudyngera w Szklarskiej Porębie

Wyszczególnienie	Rok szkolny				
	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Liczba funkcjonujących szkół	4	4	5	4	5
Liczba oddziałów	4 LO i SMS 9 Gim. i GSM	3 LO i SMS 9 Gim. i GSM	3 LO i SMS 9 Gim. i GSM	4 LO i SMS 9 Gim. i GSM	5 LO i SMS 8 Gim. i GSM
Liczba uczniów w szkołach	92 LO i SMS 159 Gim. i GSM	78 LO i SMS 179 Gim. i GSM	84 LO i SMS 166 Gim. i GSM	87 LO i SMS 153 Gim. i GSM	98 LO i SMS 146 Gim. i GSM

Źródło: Wydział Oświaty i Zdrowia Starostwo Powiatowe w Jeleniej Górze

Tab. 10. Stan organizacyjny jednostek oświatowych prowadzonych przez Powiat Jeleniogórski na dzień 1 września 2015 r.

L.p.	Nazwa	Typy szkół lub realizowane zadania	Liczba obiektów	Uwagi /właściciel bazy/
1.	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Mistrzostwa Sportowego im. J.I. Sztudyngera w Szklarskiej Porębie	1. Liceum Ogólnokształcące 2. Liceum Ogólnokształcące Mistrzostwa Sportowego 3. Gimnazjum *) 4. Gimnazjum Mistrzostwa Sportowego *)	2	Obiekt szkoły wraz z internatem Gimnazjum Mistrzostwa Sportowego - mienie Miasta Szklarskiej Poręby Obiekt internatu LOMS - mienie Powiatu Jeleniogórskiego przekazany w trwały zarząd*) porozumienie z Miastem Szklarska Poręba w sprawie funkcjonowania Gimnazjów w strukturze Zespołu Szkół.
2.	Zespół Szkół Ogólnokształcących w Kowarach	1. Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Lema 2. Gimnazjum im. Stanisława Lema*)	1	Mienie Powiatu Jeleniogórskiego przekazane w trwały zarząd*) porozumienie z Miastem Kowary w sprawie funkcjonowania Gimnazjum w strukturze Zespołu Szkół.
3.	Zespół Szkół Technicznych i Licealnych w Piechowicach	1. Liceum Ogólnokształcące 2. Technikum 3. Zasadnicza Szkoła Zawodowa	2	Mienie Powiatu Jeleniogórskiego przekazane w trwały zarząd

L.p.	Nazwa	Typy szkół lub realizowane zadania	Liczba obiektów	Uwagi /właściciel bazy/
4.	Zespół Szkół Specjalnych w Domu Pomocy Społecznej „Junior” w Miłkowie (dla dzieci i młodzieży upośledzonej umysłowo w stopniu umiarkowanym znacznym i głębokim)	1. Szkoła Podstawowa Specjalna*) 2. Gimnazjum Specjalne*) 3. Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy*)	2	Mienie Powiatu Jeleniogórskiego przekazane w trwały zarząd DPS Miłków. *) zajęcia prowadzone również w Szklarskiej Porębie na bazie DPS „Caritas”
5.	Zespół Placówek Resocjalizacyjno – Wychowawczych w Szklarskiej Porębie	Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii 1. Gimnazjum Specjalne 2. Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy 1. Szkoła Podstawowa Specjalna 2. Gimnazjum Specjalne 3. Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna	3	Mienie Powiatu Jeleniogórskiego przekazane w trwały zarząd
6.	Publiczna Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Kowarach	- wspomaganie prawidłowego rozwoju psychofizycznego, efektywności uczenia się dzieci i młodzieży, pomoc uczniom w wyborze kierunku kształcenia zawodowego, udzielanie dzieciom, rodzicom, nauczycielom i wychowawcom pomocy psychologicznej, pedagogicznej, logopedycznej i rewalidacyjnej,	1	Mienie Miasta Kowary – trwały zarząd MOPS w Kowarach – umowa użyczenia pomieszczeń na cele Poradni
7.	Publiczna Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Szklarskiej Porębie	- wydawanie orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego lub indywidualnego nauczania, - wydawania opinii o potrzebie i zakresie pomocy psychologiczno – pedagogicznej	1	Mienie Powiatu Jeleniogórskiego przekazane w trwały zarząd ZPRW w Szklarskiej Porębie – umowa użyczenia obiektu na cele Poradni
8.	Dom Wczasów Dziecięcych i Promocji Zdrowia w Szklarskiej Porębie	Placówka przeznaczona jest do okresowego pobytu dzieci i młodzieży w celu wspierania ich fizycznego i psychofizycznego rozwoju oraz wzmocnienia ogólnej kondycji psychofizycznej i kształtowania zachowań prozdrowotnych z wykorzystaniem lokalnych warunków klimatycznych.	5	Mienie Powiatu Jeleniogórskiego przekazane w trwały zarząd

Źródło: Wydział Oświaty i Zdrowia Starostwo Powiatowe w Jeleniej Górze

Tab. 11. Liczba uczniów oraz oddziałów w latach 2012-2014 w szkołach prowadzonych przez Powiat Jeleniogórski (wg SIO – stan na 30 września każdego roku)

Lp	Nazwa szkoły	Rok szkolny							
		2012/13		2013/14		2014/15		2015/16	
		L. oddziałów	L. uczniów	L. oddziałów	L. uczniów	L. oddziałów	L. uczniów	L. oddziałów	L. uczniów
1	Gimnazjum Specjalne w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii w Szklarskiej Porębie	3	36	2	8	-*)	7	-*)	8
2	Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii w Szklarskiej Porębie	2	24	2	19	2	21	2	9

Lp	Nazwa szkoły	Rok szkolny							
		2012/13		2013/14		2014/15		2015/16	
		L. oddziałów	L. uczniów	L. oddziałów	L. uczniów	L. oddziałów	L. uczniów	L. oddziałów	L. uczniów
3	Gimnazjum Specjalne w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Szklarskiej Porębie	3	36	3	41	3*)	35	3*)	16
4	Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Szklarskiej Porębie	2	24	2	21	2	23	2	17
5	Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Lema w Kowarach,	4	99	3	95	3	81	3	65
6	Liceum Ogólnokształcące w Piechowicach	3	71	5	115	4	104	3	71
7	Technikum w Piechowicach	4	77	4	75	4	80	4	83
8	Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Piechowicach	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Liceum Ogólnokształcące w Szklarskiej Porębie	1,5**)	51	1,5**)	46	1,5**)	46	1,5**)	46
10	Liceum Ogólnokształcące Mistrzostwa Sportowego w Szklarskiej Porębie	1,5**)	27	1,5**)	38	2,5**)	41	2,5**)	52
11	Gimnazjum Specjalne w Zespole Szkół Specjalnych przy DPS „Junior” w Miłkowie	2	10	1	6	0	0	-	2
12	Szkoła Przysposabiająca do Pracy w Zespole Szkół Specjalnych przy DPS „Junior” w Miłkowie	1	7	2	10	3	16	-	9
13	Szkoła Podstawowa Specjalna (Zajęcia Rewalidacyjno-Wychowawcze) w Zespole Szkół Specjalnych przy DPS „Junior” w Miłkowie	-	31	-	28	-	21	-	3
RAZEM		27	493	27	502	28	475	17	379

*) oddziały Gimnazjum Specjalnym MOS łączone z Gimnazjum Specjalnym MOW.

**) zajęcia w oddziałach LO i LOMS prowadzone są wspólnie

Tab. 12. Liczba absolwentów oraz uczniów gimnazjów w powiecie jeleniogórskim

Lp	Gmina	Gimnazja Powiatu Jeleniogórskiego	Liczba absolwentów		Liczba uczniów 2015/2016		
			2013/14	2014/15	III	II	I
1.		Sumarycznie gimnazja	86	84	85	85	94
1a.	Mysłakowice	Zespół Szkół z Oddziałami Integracyjnymi w Łomnicy	33	45	37	35	53
1b.		Zespół Szkół w Mysłakowicach	53	29	48	50	41
2.	Jeżów Sudecki	Zespół Szkół w Jeżowie Sudeckim	34	35	44	35	46
3.	Stara Kamienica	Gimnazjum w Starej Kamienicy	33	36	40	40	46
4.		Sumarycznie gimnazja	55	62	48	42	55
4a.	Szklarska Poręba	Gimnazjum w ZSOiMS w Szklarskiej Porębie	37	47	41	31	34
4b.		Gimnazjum Mistrzostwa Sportowego w Szklarskiej Porębie	18	15	7	11	21
5.	Kowary	Gimnazjum w ZSO w Kowarach	67	64	68	54	87
6.	Janowice Wielkie	Gminny Zespół Szkół im w Janowicach Wielkich	35	20	26	22	28
7.	Podgórzyn	Gimnazjum Gminne w Sosnówce	46	29	9	26	22

Lp	Gmina	Gimnazja Powiatu Jeleniogórskiego	Liczba absolwentów		Liczba uczniów 2015/2016		
			2013/14	2014/15	III	II	I
8.	Piechowice	Gimnazjum w Piechowicach	35	37	34	37	29
9.	Karpacz	Gimnazjum w Karpaczu	42	38	49	50	36
Suma			433	395	403	391	443
Potencjał do naboru do Liceów Ogólnokształcących w Szklarskiej Porębie, Piechowicach i Kowarach to suma liczby uczniów gimnazjów w tych miastach			157	163	150	133	171

Źródło: Wydział Oświaty i Zdrowia Starostwo Powiatowe w Jeleniej Górze, dane uzyskane ze szkół w powiecie jeleniogórskim

Powyższa tabela pokazuje niepokojący trend jeśli chodzi o potencjał naboru uczniów do szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych przez Powiat Jeleniogórski. Niekorzystne położenie tych szkół w stosunku do wszystkich gmin Powiatu oraz trudności komunikacyjne między nimi utrudniają możliwość naboru uczniów z gmin: Jeżów Sudecki, Janowice Wielkie, Mysłakowice, Stara Kamienica, Karpacz. Centralna lokalizacja Jeleniej Góry, dobre połączenie komunikacyjne z miejscowościami powiatu jeleniogórskiego i szeroka oferta edukacyjna szkół jeleniogórskich są głównymi przyczynami odpływu znacznej liczby absolwentów gimnazjów do szkół w Mieście Jelenia Góra. Wysokie koszty kształcenia w mało liczebnej szkole uniemożliwiają tworzenie bogatej oferty edukacyjnej dla uczniów.

Nabór uczniów do szkół specjalnych w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Szklarskiej Porębie odbywa się na zasadach centralnego kierowania wychowanków przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie. Uczniowie ci posiadają postanowienie sądu o umieszczeniu w placówce resocjalizacyjnej.

Do szkół specjalnych w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii w Szklarskiej Porębie nabór dokonywany jest na wniosek rodzica na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego ucznia zagrożonego niedostosowaniem społecznym, wydanym przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną. W roku szkolnym 2014/15 w Ośrodku Socjoterapii nie było uczniów pochodzących z terenu naszego powiatu. W Zespole Placówek Resocjalizacyjno - Wychowawczych przebywa młodzież pochodząca z terenu niemal całej Polski.

Nabór uczniów do szkół specjalnych funkcjonujących w Zespole Szkół Specjalnych w Domu Pomocy Społecznej „JUNIOR” w Miłkowie dokonywany jest spośród mieszkańców DPS „JUNIOR” w Miłkowie i DPS „Caritas” w Szklarskiej Porębie. Są to uczniowie o niepełnosprawności intelektualnej w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim. W skład zespołu wchodzi: Szkoła Podstawowa Specjalna, w której w ramach zespołów rewalidacyjno – wychowawczych dla osób głęboko upośledzonych uczęszczają uczniowie w wieku od 10 do 24 lat, Gimnazjum Specjalne oraz Szkoła Przysposabiająca do Pracy.

Na rzecz dzieci i młodzieży z terenu powiatu jeleniogórskiego swoje zadania wykonują dwie Publiczne Poradnie Psychologiczno – Pedagogiczne w Kowarach i Szklarskiej Porębie.

Rejonem działania Poradni w Kowarach jest Miasto Kowary, Miasto Karpacz, Gmina Mysłakowice i Gmina Janowice Wielkie.

Rejonem działania Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Szklarskiej Porębie jest Miasto Szklarska Poręba, Miasto Piechowice, Gmina Podgórzyn, Gmina Jeżów Sudecki, Gmina Stara Kamienica.

Formami pomocy indywidualnej i grupowej udzielanymi przez Poradnie były w szczególności:

- diagnoza psychologiczna i pedagogiczna, logopedyczna,
- przesiewowe badanie słuchu, mowy, wzroku;
- logopedyczne badania przesiewowe w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych;
- badanie predyspozycji zawodowych;
- terapia EEG Biofeedback (terapia zwiększająca skuteczność funkcjonowania mózgu);
- indywidualna terapia psychologiczna, logopedyczna;
- indywidualne i grupowe poradnictwo, konsultacje i spotkania terapeutyczne z rodzicami;

- konsultacje i porady indywidualne dla nauczycieli, pedagogów szkolnych i dyrektorów szkół oraz interwencje kryzysowe w szkołach i placówkach;
- udział w lekcjach wychowawczych, zajęcia warsztatowe z dziećmi i młodzieżą;

W roku szkolnym 2014/15 znacznym obciążeniem pracowników Poradni była duża ilość wniosków złożonych przez rodziców dzieci w wieku przedszkolnym o przeprowadzenie diagnozy psychologiczno-pedagogicznej w zakresie dojrzałości szkolnej. Poradnia w Szklarskiej Porębie wydaje więcej orzeczeń i opinii niż Poradnia w Kowarach ponieważ jej rejon działania obejmuje między innymi dzieci i młodzież upośledzoną umysłowo w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim przebywającą w Domach Pomocy Społecznej w Miłkowie i w Szklarskiej Porębie oraz uczniów przebywających w Zespole Placówek Resocjalizacyjno-Wychowawczych w Szklarskiej Porębie.

Tab. 13. Rodzaje oraz liczba orzeczeń i opinii wydanych przez Poradnię w Kowarach i Szklarskiej Porębie w roku szkolnym 2014/15

Wyszczególnienie	Kowary	Szklarska Poręba	Razem
Orzeczenia razem, w tym:	46	84	130
Orzeczenie o potrzebie:			
- nauczania indywidualnego	10	26	36
- rocznego indywidualnego przygotowania przedszkolnego	4	-	4
- kształcenia specjalnego ze względu na upośledzenie umysłowe	6	13	19
- kształcenia specjalnego ze względu na zagrożenie niedostosowaniem społecznym	10	14	24
- kształcenia specjalnego ze względu na niedostosowanie społeczne	-	7	7
- kształcenia specjalnego ze względu na niepełnosprawność ruchową	3	2	5
- kształcenia specjalnego ze względu na autyzm	-	1	1
- kształcenia specjalnego ze względu na niepełnosprawność sprzężoną	-	8	8
- zajęć rewalidacyjno-wychowawczych	3	5	8
Opinia o wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka	10	8	18
Pisemne opinie w sprawach, w tym:	421	583	1004
- dostosowania wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia i odchylenia rozwojowe	25	61	86
- uwzględnienia w procesie nauczania i oceniania zaburzeń w pisaniu i czytaniu uwarunkowanych deficytami rozwojowymi w zakresie: funkcji percepcyjno-motorycznych powodujących dysleksje, dysgrafię, dysortografię	28	15	43
- objęcie ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole /placówce	115	100	215
- odroczenie od obowiązku szkolnego	40	48	88
- zezwolenie na spełnianie obowiązku szkolnego poza szkołą	1	0	1
- przyjęcie ucznia gimnazjum do oddziału przysposabiającego do pracy zawodowej	16	3	19
- inne pisemne opinie o wynikach badań i diagnoz	196	356	552

Źródło: Wydział Oświaty i Zdrowia Starostwo Powiatowe w Jeleniej Górze

Dom Wczasów Dziecięcych i Promocji Zdrowia w Szklarskiej Porębie, w roku szkolnym 2014/15 wykonywał swoją statutową działalność przyjmując dzieci i młodzież z terenu całego kraju. Placówka przeznaczona jest do okresowego pobytu dzieci i młodzieży. Baza noclegowa Domu Wczasów obejmuje 123 miejsca zlokalizowane w obiektach o nazwach: „Wulkan” – 44 miejsca; „Płomyk”- 28 miejsc; „Iskra” - 38 miejsc; „Znicz” - 13 miejsc. W obiekcie „Znicz” funkcjonuje pion kuchenny, stołówka i izolatka dla chorych wychowanków.

Do okresowego pobytu wychowanków wykorzystywanych jest 110 miejsc, 13 miejsc w obiekcie „Znicz” przeznaczone jest dla opiekunów, którzy przywożą grupę wychowanków. Ponadto Dom Wczasów dysponuje budynkiem szkolnym z pomieszczeniami do zajęć dydaktycznych i wychowawczych, małym boiskiem sportowym i terenem rekreacyjnym. Oferta placówki jest bardzo bogata ze względu na wdrażane autorskie programy edukacyjne oraz walory krajoobrazowe

Szklarskiej Poręby i okolic. Niż demograficzny oraz wprowadzona reforma programowa w szkołach niekorzystnie wpływa na funkcjonowanie domów wczasów dziecięcych. Z roku na rok maleje liczba korzystających z usług w okresie zajęć dydaktycznych w szkołach. Największa liczba korzystających notowana jest w okresach ferii zimowych i letnich. Liczona w skali roku średnia dzienna liczba wychowanków przebywających w Domu Wczasów Dziecięcych wyniosła w roku szkolnym 2014/15 - 45.

Stan zatrudnienia nauczycieli w poszczególnych szkołach i placówkach oświatowych jest ściśle związany z:

- liczbą oddziałów i obowiązującą dla każdego z nich liczbą godzin, zgodną z podstawą programową oraz ramowym planem nauczania, regulowanymi rozporządzeniami MEN,
- organizacją prowadzonych oddziałów (obowiązkowy podział na grupy),
- liczbą godzin niezbędnych do prowadzenia prawidłowej pracy wychowawczej, diagnostycznej i terapeutycznej w szkołach i placówkach,
- ilością długoterminowych zwolnień lekarskich nauczycieli, urlopów dla poratowania zdrowia, macierzyńskich lub wychowawczych.

Tab. 14. Liczba etatów pedagogicznych w powiatowych jednostkach oświatowych (łącznie z gimnazjami w Zespołach Szkół w Kowarach i Szklarskiej Porębie)

Lata	Stopnie awansu zawodowego					RAZEM
	Bez stopnia	stażysta	kontraktowy	mianowany	dyplomowany	
2011	-	3,56	52,08	68,16	57,28	181,08
2012	4,00	4,43	44,09	69,95	60,46	182,93
2013	4,50	0,94	35,17	76,77	60,21	177,59
2014	4,00	4,6	28,77	78,92	62,63	178,92

Źródło: stan na 30 września każdego roku wg SIO

Zadania edukacyjne realizowane przez Powiat Jeleniogórski finansowane są głównie z oświatowej subwencji oraz dochodów uzyskiwanych przez jednostki oświatowej i z dotacji przekazywanej przez gminy Kowary i Szklarską Porębę na finansowanie zadań realizowanych przez gimnazja funkcjonujące w Zespołach Szkół.

Coraz mniejsza liczba uczniów/wychowanków w szkołach i placówkach prowadzonych przez Powiat oraz zmiany w sposobie naliczania przez Ministerstwo Edukacji Narodowej subwencji oświatowej spowodowało, że w roku 2014 nastąpiło zmniejszenie kwoty subwencji o 1.045.795 zł, a na rok 2015 subwencja została zmniejszona o 574.438 zł. Łącznie od roku 2014 subwencja uległa zmniejszeniu o 1.620.233 zł. Tak trudna sytuacja w zakresie finansowania wszystkich jednostek oświatowych uniemożliwia podejmowanie nowych zadań edukacyjnych i remontowych.

3. POMOC SPOŁECZNA

3.1. Piecza zastępcza

System opieki nad dzieckiem stanowi piecza zastępcza organizowana w dwóch formach: rodzinnej i instytucjonalnej. System *rodzinnej pieczy zastępczej* tworzą rodziny zastępcze: spokrewnione (tylko dziadkowie lub rodzeństwo), niezawodowe (krewni i powinowaci, niespokrewnieni), zawodowe, w tym pełniące funkcję pogotowia rodzinnego. W ramach *pieczy instytucjonalnej* w Powiecie funkcjonują dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego: Dom Dziecka im. Marii Konopnickiej w Szklarskiej Porębie oraz Dom dla Dzieci NADZIEJA w Przesiece. Dom Dziecka w Szklarskiej Porębie aktualnie liczy 30 miejsc. Stan ten może obowiązywać do końca 2020 r. Po tym okresie, liczba miejsc w placówce winna wynosić 14. Druga z nich funkcjonuje od sierpnia 2012 r.. Umowę zawarto na 5 lat. Jest placówką prowadzoną na zlecenie Powiatu przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie NADZIEJA z siedzibą w Jeleniej Górze. Spełnia wszelkie obowiązujące standardy, wśród których istotnym jest liczba miejsc w placówce - 14. Obie placówki posiadają zezwolenie na prowadzenie działalności -

wpis do rejestru placówek opiekuńczo-wychowawczych prowadzonego przez Wojewodę Dolnośląskiego.

W Powiecie Jeleniogórskim, w ramach wymienionych wyżej form zapewniana jest opieka nad dziećmi pozbawionymi częściowo lub całkowicie opieki rodziców.

W latach 2011 – 2014 w pieczy zastępczej umieszczono łącznie 165 dzieci, co stanowi przeciętnie ponad 41 dzieci rocznie. Poniżej w tabeli 16 przedstawiono poziom umieszczeń uwzględniający podział na poszczególne formy opieki.

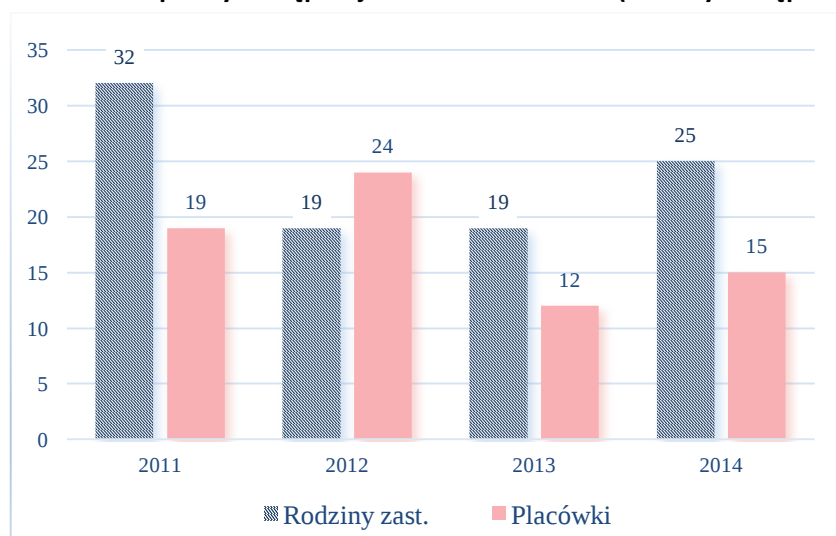
W latach 2011 – 2014 w rodzinnej pieczy zastępczej umieszczono łącznie 95, a w placówkach – 70 dzieci.

Tab. 15. Liczba umieszczonych dzieci w poszczególnych formach opieki

Lp.	PIECZA ZASTĘPCZA	Liczba umieszczonych dzieci w latach				Ogółem
		2011	2012	2013	2014	
Instytucjonalna piecza zastępcza						
1.	Dom Dziecka Szklarska Poręba	7	1	0	8	16
2.	Dom dla Dzieci NADZIEJA Przesieka	-	14	4	3	21
3.	Inne (poza powiatem)	12	9	8	4	33
Rodzinna piecza zastępcza						
1.	Rodziny zastępcze w powiecie	25	16	16	20	77
2.	Rodziny Zastępcze poza powiatem (dzieci z powiatu jeleniogórskiego)	7	3	3	5	18
Ogółem:		51	43	31	40	165

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jeleniej Górze

Wykres 1. Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej w latach 2011-2014 (rodziny zastępcze, placówki)



Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jeleniej Górze

Poniżej przedstawiono liczbę dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na przestrzeni 2011 – 2014 roku. Z przedstawionego wykresu 1. wynika, że w roku 2011 najwięcej dzieci przebywało w rodzinach zastępczych i wprawdzie w roku 2014 liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych nieznacznie spadła, to liczba umieszczonych w tym samym roku dzieci (25) była najwyższa od roku 2012. Wg stanu na koniec 2014 r. w pieczy zastępczej przebywało łącznie 199 dzieci, przy czym rodzinna piecza zastępcza stanowiła 74% (148 dz.), a instytucjonalna 26% (51 dz.).

Liczba rodzin zastępczych funkcjonujących w Powiecie systematycznie wzrasta. Ponadto, poza powiatem jeleniogórskim funkcjonowały rodziny zastępcze (rok 2012 – 14, 2013 – 14, 2014 – 13), w których przebywały dzieci pochodzące z powiatu jeleniogórskiego. W roku 2014 w powiecie funkcjonowało 120 rodzin zastępczych zapewniających opiekę 143 dzieciom: spokrewnione – 80

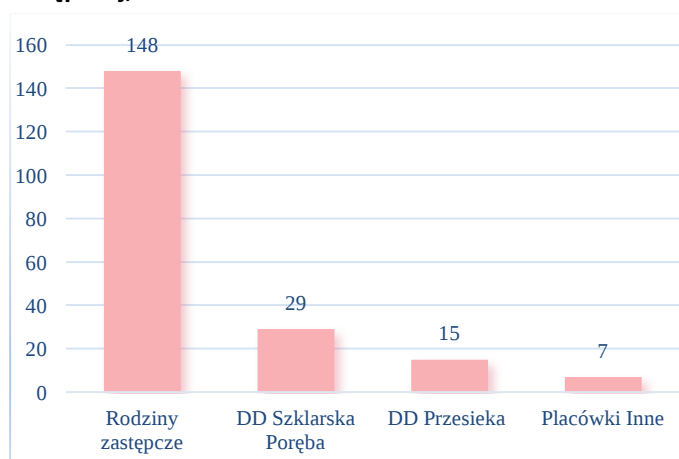
(blisko 67% ogółu RZ), niezawodowe – 33, zawodowe – 7, w tym dwie o charakterze pogotowia rodzinnego.

Wykres 2. Liczba dzieci w rodzinach zastępczych w latach 2011-2014



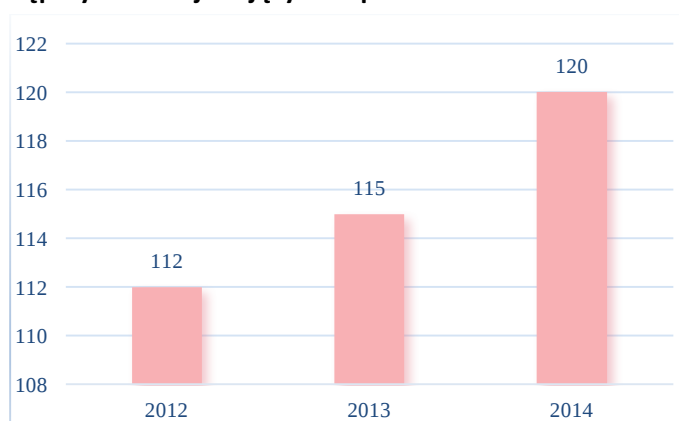
Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jeleniej Górze

Wykres 3. Dzieci w pieczy zastępczej, stan na 31.12.2014 r.



Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jeleniej Górze

Wykres 4. Liczba rodzin zastępczych funkcjonujących w powiecie w latach: 2012 – 2014



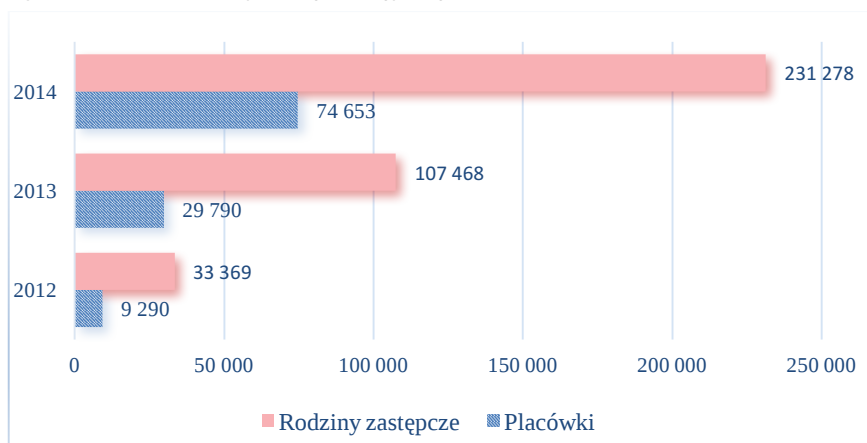
Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jeleniej Górze

Od roku 2012 gminy są zobowiązane do współfinansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Poziomy tego dofinansowania wynoszą 10% i 30% odpowiednio dla dzieci w pierwszym i drugim roku pobytu. W trzecim i następnych latach pobytu jest to już 50%.

Rok 2014 dla wielu Gmin był tym, w którym wydatki na pieczę zastępczą znacząco wzrosły, gdyż sięgnęły poziomu 50%. W okresie 2012 – 2014 wydatki Gmin w związku z pobytem dzieci w pieczy zastępczej wyniosły łącznie 485 849,20 zł, z tego w rodzinach zastępczych – 113 733,36 zł

i 372 115,84 zł w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Poziom współfinansowania przez Gminy pieczy zastępczej przedstawiono na wykresie 5.

Wykres 5. Poziom wydatków Gmin na pieczę zastępczą w latach 2012-2014



Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jeleniej Górze

Powyższe wskazuje, że finansowy udział Gmin w kosztach utrzymania dzieci w pieczy zastępczej jest coraz wyższy, a koszt pieczy instytucjonalnej jest wielokrotnie wyższy od rodzinnej pieczy zastępczej. Należy przy tym zwrócić uwagę, że przepisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej uniemożliwiają umieszczenie w pieczy instytucjonalnej dziecka do 10 roku życia. Zatem, zwiększenie udziału rodzinnej pieczy zastępczej w systemie opieki w ogóle, jest coraz bardziej widoczne i winno być traktowane priorytetowo. Jest to niewątpliwie najbardziej korzystny sposób zaspokajania potrzeb bytowych i emocjonalnych dzieci pozbawionych opieki ze strony rodziców naturalnych.

Propagowanie idei rodzinnej pieczy zastępczej oraz zapewnienie osobom sprawującym funkcję rodziny zastępczej odpowiedniego wsparcia, zarówno merytorycznego, jak i finansowego, to zadania ważne. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jeleniej Górze corocznie podejmuje działania dotyczące promowania rodzicielstwa zastępczego w celu pozyskiwania nowych rodzin.

3.2. Niepełnosprawność

Według danych Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2011 r. liczba osób niepełnosprawnych w Powiecie Jeleniogórskim wynosi 8.048 osób co stanowi ponad 12 % ogółu mieszkańców. Wśród ogółu osób niepełnosprawnych jest nieznaczna przewaga kobiet – 54,2%. Ponad połowa osób niepełnosprawnych mieszka na wsi. Dane te wskazują, że niepełnosprawność jest istotnym problemem.

Analiza danych PCPR w Jeleniej Górze wskazuje, że w 2013 roku z pomocy skorzystało łącznie 1308 osób niepełnosprawnych, z tego 672 kobiety oraz 876 mieszkańców wsi. Natomiast w 2014 r. wsparciem objęto 1069 osób niepełnosprawnych, w tym 549 kobiet oraz 813 mieszkańców wsi. Z ogólnej liczby klientów około 11% stanowią dzieci i młodzież do 18-go roku życia. Połowa wnioskodawców to osoby w wieku poprodukcyjnym ze znaczną przewagą kobiet. Środowisko osób niepełnosprawnych jest zróżnicowane pod wieloma względami, np.: dysfunkcji, wieku, sytuacji rodzinnej, bytowej, zawodowej itp. Dlatego różne są także potrzeby osób niepełnosprawnych. Wśród najważniejszych potrzeb należy wymienić: likwidację barier funkcjonalnych (architektonicznych, w komunikowaniu się, technicznych), zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne, udział w turnusach rehabilitacyjnych, organizację cyklicznych imprez umożliwiających osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w sporcie, kulturze, rekreacji i turystyce. Istotną potrzebą jest funkcjonowanie w Powiecie Jeleniogórskim warsztatu terapii zajęciowej, jako jednej z podstawowych form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.

Z treści załączonych do wniosków orzeczeń o niepełnosprawności wynika, że dominującymi dysfunkcjami są: niepełnosprawność ruchowa o podłożu ortopedycznym, neurologicznym, dysfunkcja narządu wzroku lub słuchu, a także choroby układu oddechowego i układu krążenia.

Nieliczną grupę stanowią osoby z niepełnosprawnością intelektualną oraz osoby z zaburzeniami psychicznymi. Stąd, zainteresowanie różnymi formami wsparcia jest znaczące. W okresie 2011 – 2014 PCPR w Jeleniej Górze pozytywnie rozpatrzyło 2 288 wniosków osób niepełnosprawnych, lecz liczba ta jest zależna od wysokości środków finansowych przekazywanych przez PFRON, w ramach algorytmu, dla powiatu jeleniogórskiego. W wymienionym okresie na rehabilitację społeczną przeznaczono ogółem 1.747.611 zł.

3.3. Domy pomocy społecznej

W Powiecie Jeleniogórskim funkcjonuje 5 domów pomocy społecznej, w tym jeden prowadzony na zlecenie Powiatu przez Zgromadzenie Sióstr Służebniczek NMPNP DPS w Szklarskiej Porębie. Domy dysponują łącznie 372 miejscami.

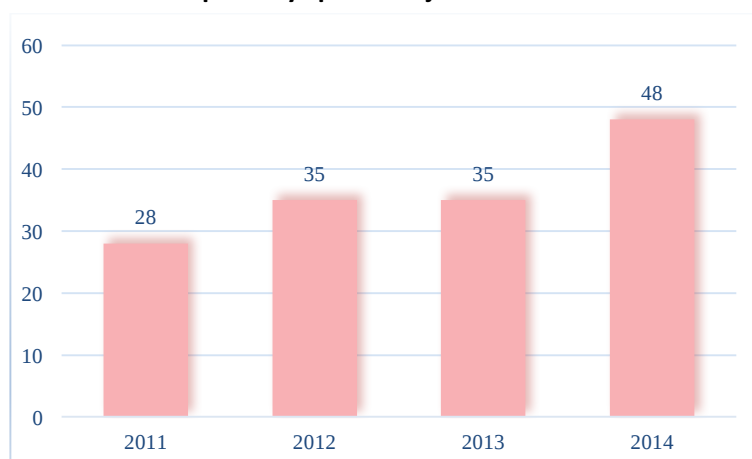
W domach pomocy społecznej umieszczane są osoby, które ze względu na swój wiek lub stan zdrowia nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w środowisku lokalnym. Rodziny tych osób często nie są w stanie zapewnić im właściwej opieki, a możliwe do zaoferowania przez gminę usługi opiekuńcze są dla tych osób niewystarczające i nie w pełni zabezpieczają ich potrzeby. Osoby wymagające wsparcia w tej formie kierowane są do domu przez gminę, która ponosi też koszty pobytu swoich mieszkańców. Pobyt osób, które zostały umieszczone w domach przed rokiem 2004, finansowany jest z budżetu państwa. O rosnącym znaczeniu tej formy wsparcia świadczą poniższe liczby.

Tab. 16. Domy Pomocy Społecznej w Powiecie Jeleniogórskim

DPS	Profil	Liczba miejsc
Kowary	Dla przewlekle somatycznie chorych (kobiety i mężczyźni)	56
Sosnówka	Dla osób w podeszłym wieku (kobiety i mężczyźni)	60
Janowice Wielkie	Dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (mężczyźni)	91
Miłków	Dla dorosłych oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie (chłopcy i mężczyźni)	102
Szklarska Poręba	Dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie (dziewczęta)	63

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jeleniej Górze

Wykres 6. Osoby umieszczone w domu pomocy społecznej w latach 2011-2014



Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jeleniej Górze

Wg stanu na koniec 2014 roku w domach przebywało 370 osób.

Zgodnie z przedmiotem działalności statutowej domy pomocy społecznej zapewniają mieszkańcom całodobową opiekę, świadcząc usługi w zakresie potrzeb bytowych, opiekuńczych, edukacyjnych, zdrowotnych i wspomagających. Wszystkie funkcjonujące w Powiecie domy spełniają standardy wymagane przepisami ustawy o pomocy społecznej, przez co posiadają wpis do rejestru prowadzonego przez Wojewodę Dolnośląskiego.

3.4. Przemoc w rodzinie

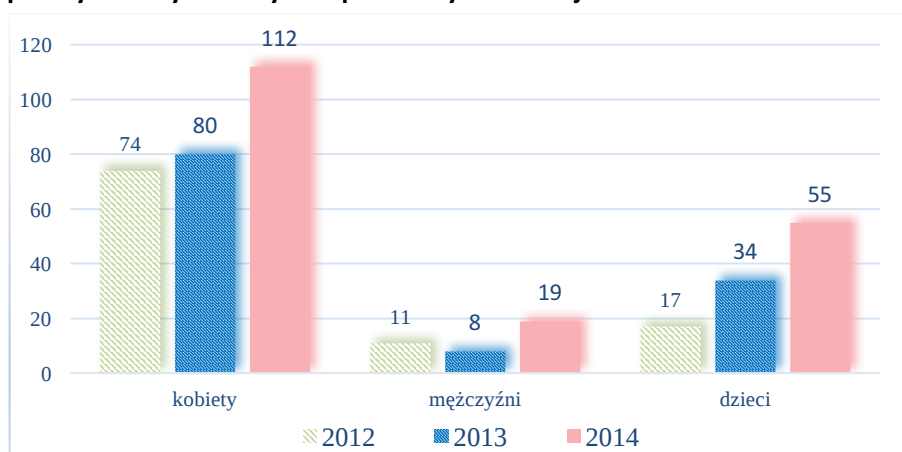
Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie, występującej na terenie Powiatu Jeleniogórskiego, została sporządzona w oparciu o dane Ośrodków Pomocy Społecznej funkcjonujących w powiecie jeleniogórskim, Komendy Miejskiej Policji w Jeleniej Górze oraz Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Jeleniej Górze.

Z danych statystycznych Policji wynika, że na terenie Powiatu Jeleniogórskiego skala zjawiska przemocy stale wzrasta. W latach 2012-2014 Policja przeprowadziła łącznie 1159 interwencji domowych.

Działaniem interwencyjnym podejmowanym w stosunku do sprawców przemocy jest przede wszystkim izolowanie ich od osób pokrzywdzonych. W uzasadnionych przypadkach prowadzone są postępowania przygotowawcze i sprawdzające w kierunku art. 207 kk.

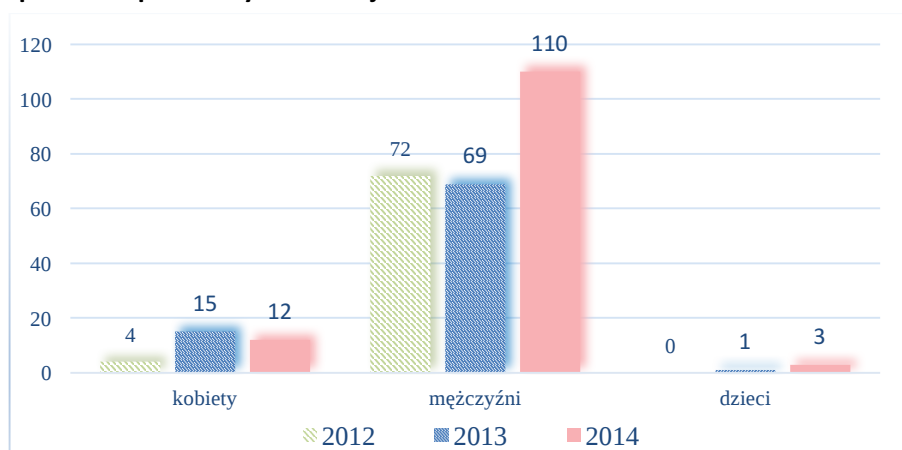
W stosunku do sprawców nadużywających alkoholu, najczęściej podejmowanym działaniem jest kierowanie ich do Miejskich/Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i zapraszanie do udziału w posiedzeniach grup roboczych działających przy Zespołach Interdyscyplinarnych oraz w warsztatach korekcyjno-edukacyjnych prowadzonych przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Jeleniej Górze.

Wykres 7. Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej w latach 2012-2014



Źródło: Dane Komendy Policji

Wykres 8. Liczba sprawców przemocy domowej



Źródło: Dane Komendy Policji

Z informacji przekazanych przez Ośrodki Pomocy Społecznej wynika, że w Powiecie funkcjonuje dziewięć punktów konsultacyjnych, pomagających ofiarom przemocy w rodzinie:

- Punkt Interwencji Kryzysowej przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Szklarskiej Porębie,
- Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych Od Alkoholu i Ich Rodzin przy GOPS w Mysłakowicach,

- Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych Od Alkoholu oraz Współuzależnionych w Karpaczu,
- Punkt Konsultacyjny przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Piechowicach,
- Punkt Konsultacyjny ds. Pomocy Rodzinie, Zapobiegania Przemocy i Profilaktyki Uzależnień przy GOPS w Podgórzynie,
- Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu w Gminie Janowice Wielkie,
- Punkt Konsultacyjny dla osób współuzależnionych od alkoholu w Gminie Janowice Wielkie,
- Punkt Konsultacyjny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Janowice Wielkie,
- Punkt Konsultacyjny w Centrum Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Kowarach.

W ramach ww. punktów świadczona jest pomoc psychologiczna, terapeutyczna w formie grup wsparcia, prawna, praca socjalna oraz specjalistyczne poradnictwo. W przypadkach tego wymagających udzielane jest również schronienie ofiarom przemocy. Ponadto prowadzona jest działalność informacyjna na temat przemocy w rodzinie i przeciwdziałania temu zjawisku, kryzysu i radzenia sobie w sytuacjach trudnych, praw przysługujących ofiarom przemocy oraz na temat instytucji i organizacji udzielających pomocy.

Na terenie Miasta Jelenia Góra funkcjonuje Ośrodek Interwencji Kryzysowej. Dzięki Porozumieniu zawartemu pomiędzy Miastem Jelenia Góra a Powiatem Jeleniogórskim, od roku 2008 z pomocy Ośrodka mogą również korzystać mieszkańcy Powiatu. W ramach Ośrodka świadczona jest krótkoterminowa pomoc ofiarom przemocy w rodzinie lub innej sytuacji kryzysowej, w formie specjalistycznego wsparcia psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego, poradnictwa prawnego lub socjalnego. Ośrodek oferuje możliwość kontaktu zarówno osobistego, telefonicznego, jak i poza Ośrodkiem. Dane liczbowe dotyczące osób korzystających z pomocy Ośrodka, z uwzględnieniem problemu związanego z przemocą w rodzinie zilustrowano poniżej.

Tab. 17. Liczba osób korzystających z pomocy Ośrodka Interwencji Kryzysowej

Rok	Korzystający z pomocy ogółem	Z powodu przemocy w rodzinie (liczba osób)
2012	434	60
2013	242	75
2014	226	61

Źródło: Dane OIK w Jeleniej Górze

4. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Należy zaznaczyć, iż Powiat Jeleniogórski jest terytorium o wyjątkowo cennych uwarunkowaniach przyrodniczych. Przy czym ograniczone możliwości produkcji rolnej determinują działalność turystyczną gmin.

Przyroda Karkonoszy chroniona jest dzięki przyznanemu w 1959 r. statusowi parku narodowego. Po stronie naszego kraju (Park rozciąga się także na obszarze Czech) powierzchnia Karkonoskiego Parku Narodowego wynosi 5562 ha (w tym 1718,8 ha objęte jest ścisłą ochroną), co stanowi 33 % Karkonoszy w obrębie Polski. Bogate w ponadprzeciętne walory całe pasma Karkonoszy polskich i czeskich uznano w 1992 r. za Światowy Bilateralny Rezerwat Biosfery.

W celu ochrony wybitnych walorów przyrodniczych utworzono w 1986 r. Obszar Chronionego Krajobrazu „Karkonosze - Góry Izerskie”, który obejmuje południową część Powiatu Jeleniogórskiego.

Ponadto wyznaczony zostały obszary Natura 2000 (ptasi i siedliskowy), które obejmują w całości Karkonoski Park Narodowy, jego otulinę oraz częściowo pokrywają się z obszarem chronionego krajobrazu: Karkonosze – Góry Izerskie.

Walory przyrodnicze i krajobrazowe występujące w północno-zachodniej i wschodniej części regionu objęte są ochroną w dwóch parkach krajobrazowych tj. w Parku Krajobrazowym Doliny Bobru i w Rudawskim Parku Krajobrazowym. W gminie Stara Kamienica znajduje się florystyczny

rezerwat przyrody „Krokusy w Górzycu”. Ponadto ochroną indywidualną w formie pomników przyrody objętych jest wiele pojedynczych obiektów przyrody ożywionej i nieożywionej.

Ziemia jeleniogórska położona w Sudetach Zachodnich - zajmuje Kotlinę Jeleniogórską (400-450 m n.p.m.) oraz otaczające je góry tj. północną część Karkonoszy ze Śnieżką liczącą 1603 m n.p.m., południowe zbocza Gór Kaczawskich, ze szczytami przekraczającymi 700 m wysokości, wschodnią część Gór Izerskich, z ponad 1000 metrowymi szczytami oraz zachodnią część Rudaw Janowickich z najwyższym Skalnikiem 945 m n.p.m.

Rzeźba terenu cechuje się dużym zróżnicowaniem form, co jest bezpośrednim wynikiem wieloletniego wypiętrzania i fałdowania górotworu i długich okresów niszczenia. Stąd też starym masywom górskim o wyrównanych grzbiętach towarzyszą: rozległa Kotlina Jeleniogórska, głębokie doliny rzek (m.in. Bobru, Kamiennej) oraz potoków Szklarki, Kamieńczyka i Podgórnej, malownicze skałki (Słonecznik, Pielgrzymy, Twarożnik, Trzy Świnki, Końskie Łby) dochodzące do 25 m wysokości, a w Karkonoszach ponadto formy polodowcowe takie jak kotły (najgłębsze i najbardziej malownicze są Śnieżne Kotły, Kocioł Wielkiego Stawu i Kocioł Małego Stawu), nisze niwalne (np. Biały Jar), moreny, jeziora (Wielki Staw - 8,2 ha powierzchni i 24 m głębokości, Mały Staw - 2,9 m powierzchni i 6 m głębokości) oraz wodospady, z których największe to Kamieńczyk (27 m wysokości), Szklarka (13,5 m wysokości) oraz Podgórnej (10 m wysokości).

Niespotykanym elementem tych gór, o bardzo urozmaiconej budowie geologicznej jest występowanie kamieni szlachetnych i ozdobnych, wśród których do najważniejszych należą: kryształy górskie, ametysty, agaty. Występują tu także wody lecznicze - w Jeleniej Górze-Cieplicach - termalne słabo zmineralizowane o temp. 86°C, w Kowarach - radoczynne, a w Jakuszycach - borowiny.

4.1. Wody podziemne i powierzchniowe

Tereny Powiatu Jeleniogórskiego ze względu na budowę geologiczną oraz ukształtowanie terenu bogate są w zbiorniki wód podziemnych i powierzchniowych.

Zbiornik retencyjny „Sosnówka”, zasilany głównie wodami powierzchniowymi, jest położony w Sosnowcu na terenie gminy Podgórzyn. Jest to sztuczny zbiornik wodny, służący do zaopatrzenia ludności naszego regionu w wodę. Innym podobnym zbiornikiem jest zbiornik retencyjny „Kowary”. Na terenie powiatu oprócz zbiorników retencyjnych znajduje się suchy zbiorniki przeciwpowodziowy w Mysłakowicach. Ponadto od dłuższego czasu planowany jest suchy Zbiornik przeciwpowodziowy Kostrzyca na potoku Jedlica.

Przez teren Powiatu Jeleniogórskiego przebiegają dolina rzeki Kamiennej i Bobru oraz potoki i ciek wodne, które stanowią korytarze ekologiczne wysokiej aktywności przyrodniczej uchodzące do doliny rzeki Bóbr, która z kolei stanowi korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym (Park Krajobrazowy Doliny Bobru).

Tab. 18. Zbiorniki wodne na terenie powiatu jeleniogórskiego

Lokalizacja zbiornika wodnego	Pojemność	
	całkowita	w tym rezerwa powodziowa
<i>Zbiorniki retencyjne</i>		
Kowary	222 tys. m ³	50 tyś. m ³
Karpacz	30 tys. m ³	30 tyś. m ³
Sosnówka	14 mln m ³	4 mln m ³
<i>Zbiorniki przeciwpowodziowe</i>		
Mysłakowice	3,65 mln m ³	

Źródło: Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa

Ochrona zasobów wodnych obejmuje działania na rzecz poprawy jakości tych zasobów wśród których zasadnicze znaczenie ma kwestia wprowadzenia do wód ścieków oczyszczonych w stopniu odpowiednim. W tym celu ważne jest, aby ilość oczyszczalni, przepustowość, sprawność była wystarczająca dla zapewnienia stopnia oczyszczania doprowadzonych ścieków do parametrów

określonych przepisami. Na terenie Powiatu Jeleniogórskiego funkcjonuje 7 kluczowych oczyszczalni ścieków, o łącznej przepustowości ścieków ponad 17 tys. m³/d. Szczegółowe informacje o oczyszczalniach zestawiono w tabeli 19.

Tab. 19. Komunalne oczyszczalnie ścieków na terenie powiatu jeleniogórskiego

Oczyszczalnia	Typ	Wydajność oczyszczalni [w RLM]	Średnia przepust. [m ³ /d]
Kowary	PUB*	33 000	7 500
Mysłakowice	PUB	25 000	5 000
Szklarska Poręba	biologiczna	14 600	2 000
Marczyce	biologiczna	6 000	750
Piechowice	biologiczna	5 530	1 500
Janowice Wielkie	biologiczna	4 050	350
Stara Kamienica	biologiczna	1 550	248

*) PUB – oczyszczalnia biologiczna z podwyższonym usuwaniem biogenów

Dodatkowo ścieki z miejscowości: Jeżów Sudecki, Wojcieszycy, Komarno i Radomierz sprowadzane są na oczyszczalnię komunalną w Jeleniej Górze i tu są oczyszczane.

Na terenie Powiatu ilość oczyszczalni jest wystarczająca, ale problemem jest kwestia przyłączenia mieszkańców do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej i w tej materii samorządy gminne podejmują systematyczne działania.

4.2. Powietrze atmosferyczne

Na stan powietrza atmosferycznego na terenie Powiatu Jeleniogórskiego ma wpływ zarówno emisja zorganizowana, jak też i niezorganizowana. Wytwórcą zanieczyszczeń wprowadzonych do powietrza są zakłady przemysłowe, przedsiębiorstwa usługowe, warsztaty a także sektor mieszkaniowy (w wyniku ogrzewania budynków mieszkalnych) oraz sektor transportowy (w wyniku wykorzystywania pojazdów samochodowych).

Jak wykazały badania monitorujące jakość powietrza prowadzone przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, w 2014 r. największym problemem w województwie dolnośląskim był wysoki poziom zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym: PM10³ i PM2,5⁴ oraz benzo(a)pirenem.

Stacja pomiarowa zlokalizowana w Jeleniej Górze przy ul. Sokoliki odnotowała przekroczenia dopuszczalnej liczby przekroczeń normy średniodobowej pyłu zawieszonego PM10 (35 dni) przez 37 dni. Oznaczony średnioroczny poziom benzo(a)pirenu – B(a)P w pyłe zawieszonym PM10 zmierzony na tej samej stacji w Jeleniej Górze ul. Sokoliki wyniósł 5ng/m³ przy wartości docelowej określonej jako 1 ng/m³.

Ogólnie stwierdzono, że przekroczenia ustalonych norm pyłu PM10, PM2,5 oraz benzo(a)pirenu B(a)P były wyższe w sezonie grzewczym niż w pozagrzewczym.

Podstawową przyczynę występowania przekroczeń w okresie zimowym stanowi emisja zanieczyszczeń z systemów indywidualnych ogrzewania budynków.

Dodatkowo, czynnikiem utrudniającym rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń jest położenie powiatu jeleniogórskiego w kotlinie górskiej. Pozostałe przyczyny występowania przekroczeń to emisja komunikacyjna wytwarzana przez transport drogowy oraz emisja niezorganizowana (zakłady przemysłowe, warsztaty, składy, drogi).

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu na podstawie pomiarów i modelowania matematycznego wskazał obszary przekroczeń standardów jakości powietrza,

³ PM10 -jest zanieczyszczeniem powietrza składającym się z mieszaniny cząstek zawieszonych w powietrzu. Pył zawieszony może zawierać substancje toksyczne takie jak: WWA (benzopiren), metale ciężkie oraz dioksyny i furany. PM10 to pyły o średnicy do 10 µm.

⁴ PM2,5 -jest zanieczyszczeniem powietrza składającym się z mieszaniny cząstek zawieszonych w powietrzu. Pył zawieszony może zawierać substancje toksyczne takie jak: WWA (benzopiren), metale ciężkie oraz dioksyny i furany. PM2,5 to pyły o średnicy do 2,5 µm.

w których znalazły się tereny miasta Jeleniej Góry i gmin Powiatu Jeleniogórskiego. Z terenu Powiatu Jeleniogórskiego gminy: Janowice Wielkie, Jeżów Sudecki, Mysłakowice, Piechowice, Podgórzyn i Stara Kamienica zostały wymienione wśród obszarów przekroczeń benzo(a)pirenu B(a)P w zakresie stężeń średniorocznych, a gmina Jeżów Sudecki również wśród obszarów przekroczeń pyłu zawieszonego PM10 w zakresie stężeń 24-godzinnych.

Sąsiednie miasto Jelenia Góra zostało wymienione, poza wskazanymi wyżej obszarami, również wśród obszarów przekroczeń pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 w zakresie stężeń średniorocznych.

Ponadto na terenie województwa dolnośląskiego w 8 automatycznych stacjach pomiarowych występowały dni z przekroczeniami wartości docelowej dla ozonu. Teren całego Powiatu Jeleniogórskiego jest w strefie dolnośląskiej klasy D2 ze względu na przekroczenia wartości docelowej dla ozonu. (<http://www.eroclaw.pios.gov.pl> i informacja z WIOŚ we Wrocławiu Delegatura w Jeleniej Górze z dnia 12.10.2015 r.)

W celu poprawy jakości powietrza w strefach, w których przekraczane są wartości standardów ustalonych dla ochrony zdrowia ludzi lub ochrony roślin zostaną zaplanowane działania w programie ochrony środowiska dla osiągnięcia poziomów długoterminowych oraz w programie ochrony powietrza dla osiągnięcia wartości kryterialnych.

Szczegółową ocenę stanu środowiska w zakresie wszystkich komponentów łącznie ze wskazaniem zadań służących jego ochronie, w celu zapewnienia realizacji polityki ekologicznej państwa oraz dokumentów strategicznych branżowych w aspekcie środowiskowym, zawiera program ochrony środowiska opracowany m.in. na poziomie powiatowym.

4.3. Gleby

Powiat Jeleniogórski wraz z powiatami: bolesławieckim, jaworskim, kamiennogórskim, lubańskim, lwóweckim, zgorzeleckim, złotoryjskim i miastem Jelenia Góra, wg NTS10 wchodzi w skład jednego z pięciu podregionów województwa dolnośląskiego, tj. podregionu jeleniogórskiego. Powierzchnię poszczególnych gmin oraz ich udział w powierzchni powiatu przedstawia poniższa tabela 20.

Tab. 20. Powierzchnia gmin powiatu jeleniogórskiego

Jednostka	Powierzchnia geodezyjna [ha]	Udział [%]	Powierzchnia ewidencyjna [ha]
<i>Gminy miejskie</i>			
Karpacz	3799	6.1	3799
Kowary	3739	6.0	3739
Piechowice	4322	6.9	4319
Szklarska Poręba	7544	12.0	7547
<i>Gminy wiejskie</i>			
Janowice Wielkie	5783	9.2	5794
Jeżów Sudecki	9428	15.0	9426
Mysłakowice	8798	14.0	8804
Podgórzyn	8251	13.2	8234
Stara Kamienica	11050	17.6	11040

Źródło: PODGiK Jelenia Góra - dane na 26 maja 2015 r.

Do największych gmin powiatu należą gminy: Stara Kamienica, Jeżów Sudecki oraz Mysłakowice natomiast najmniejszą powierzchnię posiadają gminy: Karpacz, Kowary a także Piechowice.

Wykres 9. Udział powierzchni poszczególnych gmin w powierzchni ogółem powiatu jeleniogórskiego



Źródło: Wykres na podstawie tabeli 20, dane PODGiK Jelenia Góra - dane na 26 maja 2015 r.

Zestawienie gleb użytków rolnych z wyszczególnieniem gruntów ornych i użytków zielonych w rozbiu na klasy bonitacyjne przedstawia tabela nr 21.

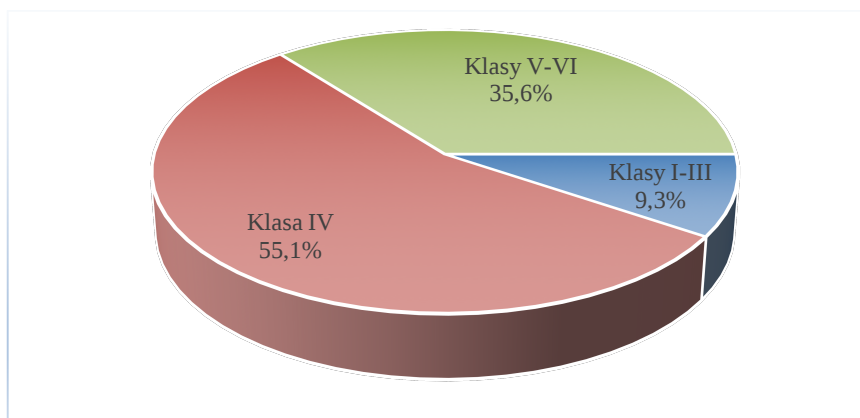
Tab. 21. Zestawienie użytków rolnych.

Gmina	Grunty orne [ha]						Użytki zielone [ha]					
	Klasa II	Klasa IIIa	Klasa IIIb	Klasa IVa	Klasa IVb	Klasa V	Klasa VI	Klasa II	Klasa III	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI
Karpacz					5.16	18.44	3.16			32.73	97.64	226.74
Kowary				19.90	74.95	142.09	3.92			184.99	346.97	34.22
Piechowice		1.91	54.82	128.87	77.08	51.90	12.22		25.79	231.68	222.76	109.95
Szklarska Poręba										20.53	168.83	193.01
Janowice Wielkie			17.77	152.97	466.73	238.83	27.97		102.44	1024.59	752.32	118.68
Jeżów Sudecki	0.25	27.90	318.36	933.15	911.08	475.53	153.77		395.80	1300.56	910.15	260.43
Mysłakowice		1.37	162.41	538.89	604.88	300.23	18.86		442.39	1333.75	634.86	89.36
Podgórzyn		7.24	76.56	259.76	401.52	152.33	12.46		155.30	931.86	568.58	160.26
Stara Kamienica		44.75	142.06	741.24	1344.63	984.97	93.94	0.22				

Źródło danych: PODGiK Jelenia Góra - dane na 26 maja 2015 r.

Grunty orne występujące na terenie powiatu jeleniogórskiego charakteryzują się dużym udziałem gruntów o niskich klasach bonitacyjnych (klasy IVb-VI), stanowią one około 71% ogólnej powierzchni gruntów ornych. Przeważająca część użytków zielonych występujących na terenie powiatu to gleby zakwalifikowane do klas bonitacyjnych IV i V, udział tych gruntów wynosi około 79% powierzchni użytków zielonych. Strukturę gleb w poszczególnych grupach klas bonitacyjnych obrazuje poniższy wykres:

Wykres 10. Struktura gleb w Powiecie Jeleniogórskim wg bonitacji



Źródło: Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej Jelenia Góra - dane na 26 maja 2015 r.

4.4. Użytkowanie gruntów

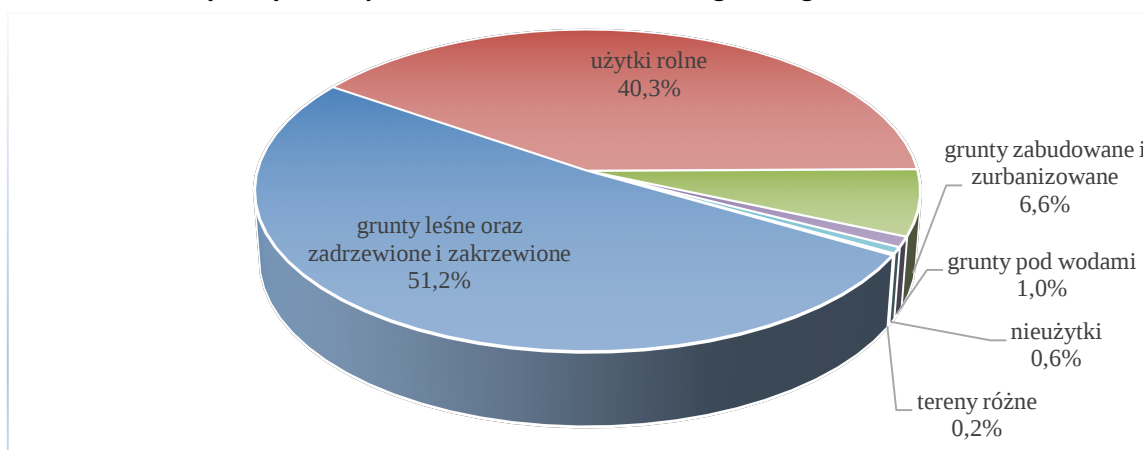
Teren Powiatu ma charakter rolniczy, największą część jego powierzchni zajmują użytki rolne, grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione. Strukturę użytkowania gruntów w przekroju lat 2012-2013-2014-2015 dla Powiatu Jeleniogórskiego oraz dla województwa dolnośląskiego w roku 2014 przedstawia tabela nr 22.

Tab. 22. Struktura użytkowania gruntów

Wyszczególnienie	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2014 r. województwo dolnośląskie
	powiat jeleniogórski				
Powierzchnia ogółem [ha]	62 714				1 994 674
użytki rolne [ha]	25 376	25 325	25 281	25 258	1 189 156
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione [ha]	32 113	32 114	32 122	32 127	625 302
grunty pod wodami [ha]	655	653	653	655	17 967
grunty zabudowane i zurbanizowane [ha]	4 038	4 088	4 147	4 163	137 444
użytki ekologiczne [ha]	0	0	0	0	3 774
nieużytki [ha]	394	396	395	396	12 993
tereny różne [ha]	138	138	116	115	8 038

Źródło danych: GUS Bank Danych Regionalnych

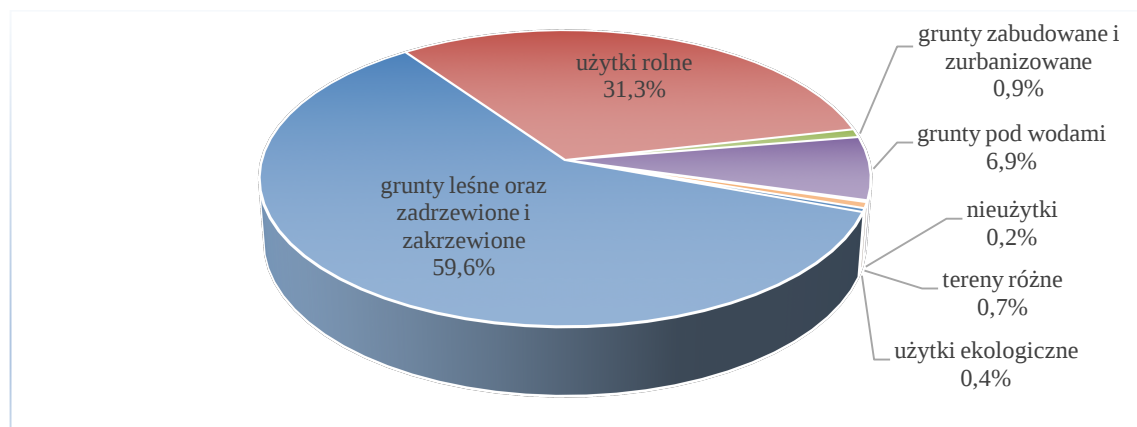
Wykres 11. Struktura wykorzystania powierzchni Powiatu Jeleniogórskiego w roku 2015



Źródło: Opracowanie na podstawie danych z tabeli 22

Jak wynika z analizy danych liczbowych oraz ich obrazu graficznego w okresie od 2012 r. do roku 2015 nie zauważono znacznych zmian w strukturze wykorzystania powierzchni Powiatu Jeleniogórskiego. Strukturę wykorzystania powierzchni Powiatu Jeleniogórskiego oraz województwa dolnośląskiego w 2014 roku przedstawiają wykresy nr 11 i 12.

Wykres 12. Struktura wykorzystania powierzchni województwa dolnośląskiego w 2014 r.



Źródło: Opracowanie na podstawie danych z tabeli 22

Z analizy danych wynika, że w porównaniu do całego województwa w Powiecie jest mniejszy o 33 p. proc. udział gruntów ornych. Z wykresu nr 14 wynika również, że udział gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych w województwie dolnośląskim jest o ok. 20 p. proc. niższy niż w powiecie jeleniogórskim.

Zmiany w strukturze wykorzystania użytków rolnych w powiecie jeleniogórskim w latach 2012-2015 przedstawia tabela nr 23.

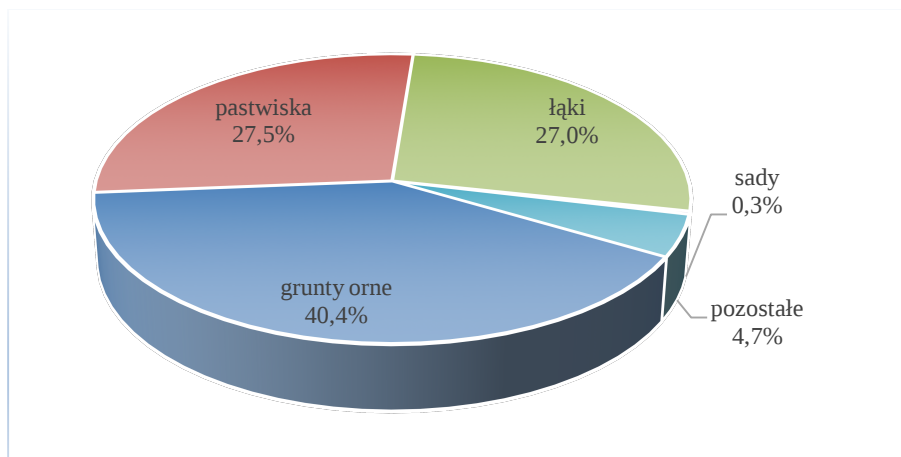
Tab. 23. Zmiany struktury wykorzystania użytków rolnych

Wyszczególnienie	2012 r. powiat jeleniogórski	2013 r. powiat jeleniogórski	2014 r. powiat jeleniogórski	2014 r. województwo dolnośląskie	2015 r. powiat jeleniogórski
Użytki rolne [ha] w tym:	25 376	25 325	25 281	1 189 156	25 258
grunty orne [ha]	10 289	10 266	10 252	872 624	10 257
sady [ha]	87	86	85	6 447	85
łąki [ha]	6 896	6 869	6 863	136 370	6 849
pastwiska [ha]	7 027	7 008	6 988	120 469	6 965

Źródło danych: GUS Bank Danych Regionalnych

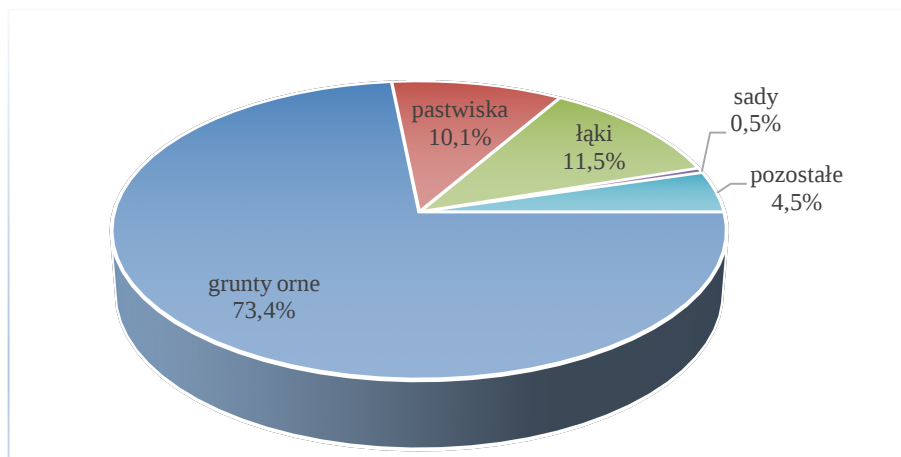
Graficzne przedstawienie struktury wykorzystania użytków rolnych w 2014 r. dla powiatu jeleniogórskiego oraz województwa dolnośląskiego przedstawiają kolejno wykres nr 13 oraz wykres nr 14.

Wykres 13. Struktura wykorzystania powierzchni użytków rolnych powiatu jeleniogórskiego w 2014 r.



Źródło: Opracowanie na podstawie danych z tabeli 23

Wykres 14. Struktura wykorzystania powierzchni użytków rolnych województwa dolnośląskiego w 2014 r.



Źródło: Opracowanie na podstawie danych z tabeli 23

5. TURYSTYKA

Powiat jeleniogórski to 9 gmin okalających Jelenią Górę. Cztery miasta (Karpacz, Kowary, Piechowice, Szklarska Poręba) i 5 gmin wiejskich (Janowice Wielkie, Jeżów Sudecki, Mysłakowice, Podgórzyn, Stara Kamienica) – to niezwykle konglomerat różnorodności. Tutaj bowiem znajdujemy znakomite warunki m.in. do uprawiania szybownictwa i paralotniarstwa, kajakarstwa górskiego, turystyki rowerowej i wyścigów – szosowych oraz MTB. Tu są świetne warunki dla wspinaczy – lodowych i skałkowych, narciarzy w konkurencjach alpejskich oraz gotowa baza dla biathlonistów. Turystyka piesza to aż ponad 1000 km oznaczonych i przygotowanych tras oraz 600 km tras rowerowych. Powiat zajmuje niemal cały obszar Kotliny Jeleniogórskiej. To miejsce szczególnie także dlatego, że właśnie tutaj znajdujemy zabytki historii materialnej, które pozostawiały kolejne stulecia i style. Zamki i pałace, kościoły i dwory, zabytkowe parki i wiele pomników przyrody – to niebywałe bogactwo tej części Polski. Wartościowym nurtem działań jest m.in. inicjowanie współpracy międzynarodowej i wszelkich kontaktów zagranicznych służących wzbogaceniu oferty turystycznej i gospodarczej. To z kolei stwarza i poszerza szanse rozwoju gospodarczego, umożliwia tworzenie i rozbudowę na terenie powiatu firm z udziałem kapitału zagranicznego, zarówno wytwórczych, jak i działających w sektorze turystyki ze szczególnym uwzględnieniem ochrony środowiska i przestrzegania norm ekologii.

Do najważniejszych atrakcji powiatu jeleniogórskiego zalicza się, m.in.:

- Dolinę Pałaców i Ogrodów,
- Kowarską Starówkę - urokliwego deptaka w otoczeniu zabytkowych budynków podkreślających 500-letnie mieszczańskie tradycje miasta,
- Świątynię Wang - drewnianego XIII-wiecznego obiektu przywiezionego z dalekiej Norwegii, a obecnie stojącego w Karpaczu,
- wieżę książęcą w Siedlęcinie wzniesioną w XIV w. nad brzegiem rzeki Bóbr,
- domy tyrolskie, rozsiane na terenie gminy Mysłakowice,
- ruiny zamku Bolczów w Rudawych Janowickich,
- kaplicę Św. Anny w Sosnówce,
- neogotycki kościół w Piechowicach.

Piękne krajobrazy i nieskazitelna przyroda zachwyca na szlakach znajdujących się na terenie Karkonoskiego Parku Narodowego, Rudawskiego Parku Krajobrazowego oraz Parku Krajobrazowego Doliny Bobru. Formacje skalne o fantastycznych kształtach i równie ciekawych nazwach (Trzy Świnki, Końskie Łby, Pielgrzymy i Słonecznik), górskie wodospady Szklarki i Kamieńczyka czy Wodospad Podgórzyn, polodowcowe jeziora: Wielki i Mały Staw, Chybotek - potężny gład, który z łatwością można wprowadzić w ruch, piękne widoki rozciągające się z najwyższego szczytu Sudetów - Śnieżki – stanowią o atrakcyjności naszego regionu.

Ponadto, można uprawiać wspinaczkę skałkową lub zjazd na linach w Karpaczu, Szklarskiej Porębie i Janowicach Wielkich. Podziwiać można okolice z pokładu szybowca Aeroklubu Jeleniogórskiego albo spróbować swoich sił w skokach ze spadochronem czy też odbyć niezapomniany lot paralotnią na górskich stokach Kowar i Góry Szybowcowej w Jeżowie Sudeckim.

Dodatkowymi atrakcjami dla turystów odwiedzających Powiat Jeleniogórski są:

- wspaniałe przygotowane szlaki rowerowe o łącznej długości ponad 600 km,
- szlaki piesze przygotowane na każdą kondycję,
- przejażdżki konne,
- korty tenisowe,
- baseny i lodowiska,
- narciarskie trasy biegowe i zjazdowe w Szklarskiej Porębie oraz w Karpaczu.

Strefa Górskiej Aktywności to hasło, pod którym Karkonosze oferują aktywny wypoczynek i możliwość uczestniczenia w zawodach sportowych w miejscowościach Powiatu Jeleniogórskiego, wydarzeniach kulturalnych i rozrywkowych.

Magiczne szlaki w Szklarskiej Porębie to nowe atrakcje Szklarskiej Poręby. Magiczny Szlak Ducha Gór to zabawa dla całej rodziny. Szlak Waloński to podróż szlakiem mineralogicznych ekspertów jakimi są Walończycy. Wędrówki z fraszką to wycieczka śladami wybitnego

fraszkopisarza Jana Izydora Sztaudyngera. Wyprawa po złotego Auruna to gra terenowa w której można wygrać unikalną złotą monetę.

Dla spragnionych wiedzy i rozrywki turystów w Powiecie Jeleniogórskim udostępnione są:

- zbiory kamieni szlachetnych, skamieniałości i minerałów z całego świata znajdujących się w Muzeum Minerałów i Muzeum Ziemi w Karpaczu,
- Muzeum Miejskie Dom Gerharta Hauptmanna w Jeleniej Górze - Jagniątkowie oraz Muzeum Karkonoskie w Szklarskiej Porębie, a w nim zbiory poświęcone Gerhartowi i Carlowi Hauptmannom,
- Muzeum Sportu i Turystyki oraz Muzeum Zabawek z okazałą kolekcją 2000 eksponatów w Karpaczu,
- podziemne trasy turystyczne - Sztolnie Kowary i Kowarskie Kopalnie,
- „Park Miniatur Zabytków Dolnego Śląska” w Kowarach, z kolekcją modeli zamków, pałaców i starówek miast prezentowanych w parkowym otoczeniu,
- miasteczko kowbojskie „Western City” w Ściegnach, w którym każdy może zostać kowbojem,
- Dino Park i Rodzinny Park Rozrywki w Szklarskiej Porębie z najwyższą, karuzelą w Polsce ze zjazdem nad dachami Szklarskiej Poręby,
- Przyroda Karkonoskiego Parku Narodowego i Karkonoszy zaprezentowana w interaktywny sposób w Centrum Edukacji Ekologicznej w Szklarskiej Porębie,
- Leśną Hutę, czy Muzeum Szklanych Przycisków w Szklarskiej Porębie.

6. INFRASTRUKTURA DROGOWA

Sieć dróg powiatowych utworzono w roku 1999 w wyniku wprowadzenia reformy administracyjnej. Liczy ona obecnie 250 096 km na której wybudowano 98 obiektów mostowych oraz 1 tunel.

Tab. 24. Wykaz dróg powiatowych powiatu Jeleniogórskiego (dane z marca 2015 r.)

Lp.	Nr drogi	Kilometr początkowy	Kilometr końcowy	Długość [m]	Przebieg drogi szczegółowy
1	2491 D	17+540	24+353	6813	od gr. powiatu lwóweckiego (Strzyżowiec) przez Siedlęcín - Jeżów Sudecki do gr. miasta Jelenia Góra
2	2492 D	0+940	5+715	4775	od gr. powiatu lwóweckiego (Kwieciszowice) przez Małą Kamienicę - Starą Kamienicę do (DP 2774 D)
3	2508 D	0+850	8+546	7696	od gr. powiatu lwóweckiego (Strzyżowiec) przez Czernicę - Janówek do gr. powiatu złotoryjskiego (Rząśnik)
4	2513 D	11+550	20+664	9114	od gr. powiatu lwóweckiego (Kwieciszowice) przez Antoniów - Chromiec - Kopaniec - Kromnów do (DP 2763 D)
5	2521 D	3+160	4+933	1774	od gr. powiatu lwóweckiego (Nielestno) przez Czernicę do (DP 2508 D)
6	2646 D	1+285	7+968	6683	od gr. miasta Jelenia Góra (os. Goduszyn) przez Siedlęcín - Płoszczynę do (DP 2744D)
7	2647 D	1+100	7+376	6275	od gr. miasta Jelenia Góra (os. Cieplice) przez Wojcieszycę - Kromnów do (DP 2763 D)
8	2648 D	1+200	3+829	2629	od gr. miasta Jelenia Góra (Maciejowa) - przez Dziwiszów do (DW 365)
9	2649 D	0+000	5+632	5632	od (DW 366) przez Piechowice (os. Michałowice) do gr. miasta Jelenia Góra
10	2650 D	1+870	3+343	1473	od gr. miasta Jelenia Góra (os. Cieplice) przez Podgórzyn do (DW 366)
11	2651 D	0+000	1+560	1560	od (DW 366) przez Marczyce do gr. miasta Jelenia Góra (os. Cieplice)

Lp.	Nr drogi	Kilometr początkowy	Kilometr końcowy	Długość [m]	Przebieg drogi szczegółowy
12	2652 D	0+000	1+404	1404	od (DP 2758 D) przez Staniszków do gr. miasta Jelenia Góra (os. Cieplice)
13	2653 D	2+760	24+627	21867	od gr. miasta Jelenia Góra (os. Czarne) przez Staniszków - Sosnowkę - Karpacz - Ściegny do (DW 366)
14	2654 D	2+900	10+688	7788	od gr. miasta Jelenia Góra (os. Łomnickie) przez Łomnicę - Karpniki do (DP 2735 D)
15	2718 D	0+000	3+226	3226	od (DW 367) przez Łomnicę do (DP 2654 D)
16	2720 D	0+000	5+002	5002	od (DP 2721 D) przez Podgórzyn - Borowice-Sosnowkę do (DP 2653 D)
17	2721 D	0+000	5+006	5006	od (DW 366) przez Podgórzyn - Przesiekę do drogi gminnej gm. Podgórzyn
18	2723 D	0+000	1+843	1843	od (DK 30) przez Rybnicę do gr. miasta Jelenia Góra (os. Goduszyn)
19	2727 D	0+000	3+499	3499	od (DP 2744 D) przez Jeżów Sudecki do zakończenia drogi "góra szybowcowa"
20	2729 D	0+000	6+746	6746	od (DP 2744 D) przez Płoszczynę - Dziwiszów do (DW 365)
21	2731 D	0+000	0+330	330	od (DK 3) przez Piechowice do drogi gminnej gm. Szklarska Poręba
22	2733 D	0+000	0+561	561	od (DK 3) w Szklarskiej Porębie ul. 1-go Maja do drogi gminnej ul. Kilińskiego
23	2735 D	0+000	19+536	19536	od (DK 3) przez Radomierz - Janowice Wielkie - Trzcińsko - Karpniki - Strużnicę - Gruszków - Kowary do (DW 367)
24	2741 D	0+000	8+924	8924	od (DW 367) przez Łomnicę - Mysłakowice - Miłków - Karpacz do (DP 2653D)
25	2742 D	0+000	3+989	3989	od (DW 367) przez Mysłakowice - Miłków do (DW 366)
26	2744 D	0+000	7+896	7896	od (DP 2491 D) przez Jeżów Sudecki - Płoszczynę - Czernicę do (DP 2508 D)
27	2745 D	0+000	2+583	2583	od (DP 2735 D) przez Janowice Wielkie - Miedziankę do gr. powiatu kamiennogórskiego (Marciszów)
28	2749 D	0+000	2+486	7649	od (DP 2778 D) przez Wojanów do gr. miasta Jelenia Góra (os. Maciejowa) - od gr. miasta Jelenia Góra przez Komarno do zakończenia drogi gr. powiatu złotoryjskiego
		5+649	10+814		
29	2750 D	0+000	3+710	3710	od (DP 2749 D) przez Komarno - Radomierz do (DK 3)
30	2751 D	0+000	5+655	5655	od (DP 2508 D) przez Janówek do gr. powiatu złotoryjskiego
31	2752 D	0+000	4+947	4947	od (DP 2654 D) przez Karpniki - Krogulec - Bukowiec - Kostrzycę do (DW 367)
32	2753 D	0+000	3+906	3906	od (DW 367) przez Kostrzycę - Ściegny do (DW 366)
33	2754 D	0+000	3+231	3231	od (DW 366) przez Miłków - Głębock - Staniszków do (DP 2653 D)
34	2755 D	0+000	2+465	2465	od (DW 366) przez Miłków do zakończenia drogi
35	2758 D	0+000	4+022	4022	od (DP 2721D) przez Podgórzyn do DW 366 - od DW 366 przez Marczyce - Staniszków do (DP 2652 D)
36	2760 D	0+000	7+357	7357	od (DW 366) przez Zachełmie - Przesiekę do (DP 2721 D)
37	2762 D	0+000	2+418	2418	od (DP 2763 D) przez Kromnów - Kopaniec do (DP 2513 D)
38	2763 D	0+000	21+149	21149	od (DP 2491 D) przez Siedlęcín - Wrzeszczyn - Barcinek - Starą Kamienicę - Kromnów - Piechowice (os. Piastów, os. Pakoszów) do gr. miasta Jelenia Góra
39	2768 D	0+000	0+834	834	od (DP 2745 D) przez Miedziankę do gr. powiatu kamiennogórskiego (Ciechanowice)

Lp.	Nr drogi	Kilometr początkowy	Kilometr końcowy	Długość [m]	Przebieg drogi szczegółowy
40	2770 D	0+000	5+817	5817	od (DP 2745 D) przez Janowice Wielkie - Miedziankę - Mniszków - Miedziankę do (DP 2745 D)
41	2773 D	0+000	3+207	3207	od (DP 2492 D) przez Małą Kamienicę - Chromiec do (DP 2513D)
42	2774 D	0+000	9+186	9186	od (DK 30) przez Rybnicę - Starą Kamienicę - Nową kamienicę do gr. Powiatu lwóweckiego
43	2775 D	0+000	1+378	1378	od (DK 3) przez Radomierz do (DP 2735 D)
44	2776 D	0+000	0+770	770	od (DP 2778 D) przez Trzcińsko do zakończenia drogi (PKP)
45	2778 D	0+000	7+771	7771	od (DP 2654 D) przez Łomnicę - Wojanów - Trzcińsko do (DP 2735 D)

Źródło: Wydział Dróg Powiatowych w Jeleniej Górze

Z analizy zrealizowanych w latach 2000-2014 zadań inwestycyjnych oraz realizacji zadań z zakresu bieżącego utrzymania wynika, że: następuje stopniowa poprawa stanu dróg. Mimo to w związku z upływem czasu, część wykonanych odnów nawierzchni wymaga powtórnych zabiegów. Technologicznie prace te powinny być powtarzane w cyklu 10-letnim. Brak środków na bieżące utrzymanie przyspiesza degradację dróg i zmniejsza efektywność prowadzonych działań inwestycyjnych.

Ze względu na procedury związane z pozyskaniem gruntów na cele drogowe, działania inwestycyjne ograniczają się do realizacji w istniejącym pasie drogowym, wyznaczonym podziałem władania dla poszczególnych działek. Ogranicza to możliwości modernizacji dróg przy koniecznym pozyskiwaniu na ten cel dodatkowych terenów. Dotyczy to realizacji działań z zakresu:

- poprawy istniejących dróg w zakresie np. korekt promieni łuków na drodze, budowy chodników w istniejących obszarach zabudowy itp.;
- możliwości wytyczania ścieżek rowerowych;
- tworzenia parkingów, miejsc postojowych, mijanek dla pojazdów;
- realizacji nowych odcinków drogowych realizowanych w oparciu o istniejące normy.

Stan realizacji ilości wykonanych remontów i modernizacji obiektów mostowych jest niezadawalający.

Opracowana, przez Powiat Jeleniogórski w roku 2013, szczegółowa „Analiza bezpieczeństwa na szlakach drogowych pogranicza polsko-czeskiego na obszarze Powiatu Jeleniogórskiego i Miasta Szpindlerowy Młyn” stanowi swoistą inwentaryzację stanu dróg powiatowych oraz wskazówki do działań umożliwiających zwiększenie dostępności regionu poprzez ulepszenie przepustowości dróg regionalnych.

Analiza objęła wszystkie drogi Powiatu Jeleniogórskiego. Specyfika tego obszaru cechuje się trudnymi, górskimi warunkami geograficznymi oraz klimatem, który charakteryzuje się gwałtownością zjawisk (np. częste nawałnice) lub duże zmiany temperatur. Czynniki te w istotny sposób i w bardzo krótkim czasie przyczyniają się do pogorszenia stanu dróg, a mianowicie powodują poważne uszkodzenia nawierzchni dróg lub ich całkowite zniszczenie.

Działalność gospodarcza prowadzona w powiecie, w licznych sytuacjach nie uwzględnia takich uwarunkowań jak nośność dróg, mostów i przepustów, co prowadzi do degradacji szlaków drogowych, dodatkowo tworząc zagrożenia poprzez ruch samochodów ciężarowych na wąskich odcinkach dróg. W systemie zarządzania kryzysowego w tak nasyconym turystycznie terenie konieczne są zastosowania licznych wariantowych objazdów, często więc droga o niewielkim codziennym znaczeniu może przejmować zmasowany ruch, co również w istotny sposób pogarsza stan jej nawierzchni.

7. STAN MIENIA POWIATOWEGO I INFORMATYZACJA

Do powiatowego zasobu nieruchomości należą nieruchomości, które stanowią przedmiot własności Powiatu i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego Powiatu.

Powiat Jeleniogórski jest właścicielem 621 działek o powierzchni 31 ha 274 a 81 m², w tym:

- 580 działek o powierzchni 279 ha 60 a 59 m² - zajęte pod drogi powiatowe,
- 25 działek o pow. 28 ha 29 a 64 m² przekazano powiatowym jednostkom organizacyjnym w trwałą zarząd bądź użytkowanie na następujące cele:
 - 2 działki o pow. 7054 m² przeznaczone na cele administracyjne,
 - 1 działka o pow. 1711 m² przeznaczona na cele opieki zdrowotnej,
 - 10 działek o pow. 81698 m² przeznaczone na cele oświatowe,
 - 12 działek o pow. 192501 m² przeznaczone na cele opieki społecznej;

Z powiatowego zasobu nieruchomości do zagospodarowania pozostaje 16 działek o pow. 4 ha 84 a 58 m², z tego 10 działek o pow. 3 ha 08 a 73 m² to grunty niezabudowane, a 6 działek o pow. 1 ha 75 a 85 m² – nieruchomości zabudowane.

Nieruchomości Powiatu funkcjonujące jako obiekty użyteczności publicznej (szkoły, domy pomocy społecznej, budynki administracyjno-biurowe) wymagają przeprowadzenia szeregu robót budowlanych, celem poprawienia ich stanu technicznego.

Niektóre obiekty wymagają dostosowanie dla osób niepełnosprawnych, poprawy bezpieczeństwa przeciwpożarowego, działań związanych z gospodarką niskoemisyjną, w tym: przebudowy systemów grzewczych lub robót budowlanych w zakresie termomodernizacji.

Ponadto w wielu obiektach należy przebudować sieci teleinformatyczne celem dostosowania ich do obecnie obowiązujący przepisów.

Poziom jakości informatyzacji w Starostwie Powiatowym wymaga poprawy. W Starostwie użytkuje się około 110 jednostek komputerowych. Najbardziej liczną grupą są zestawy użytkowane od 3 do 8 lat, stanowią one ok 55% sprzętu. W drugiej kolejności znajdują się zestawy starsze niż 8 lat – 35% zasobów komputerowych. Modernizacja ich po przez instalację nowszych wersji oprogramowania jest niemożliwa z uwagi na niespełnienie minimalnych wymagań technicznych sprzętu. Starostwo nie posiada typowych jednostek serwerowych, ich funkcję pełnią zwykłe komputery osobiste.

W Starostwie Powiatowym użytkuje się systemy operacyjne głównie z rodziny Microsoft Windows (najczęściej Microsoft Windows 7) lecz część komputerów pracuje pod systemami z rodziny Linux (Linux Mint, Red Hat). W przypadku zainstalowanego oprogramowania użytkowego dominuje Microsoft Office 2007/2010 oraz Libre Office.

W jednostce nie funkcjonuje żaden zintegrowany informatyczny system zarządzania ani system elektronicznego obiegu dokumentów. Kopie zapasowe/bezpieczeństwa użytkowanego oprogramowania wykonywane są lokalnie na nośnikach zewnętrznych.

W Starostwie planuje się rozpocząć prace nad pozyskaniem zewnętrznych funduszy celem sfinansowania wydatków na poprawę informatyzacji urzędu oraz rozszerzenia zakresu realizowanych e-usług dla mieszkańców. Wypracowane rozwiązania i praktyka mogłyby być później zaadoptowane przez jednostki organizacyjne powiatu.

8. DOSKONALENIE KWALIFIKACJI

W latach 2010-2015 pracownicy Starostwa korzystali z bezpłatnych programów szkoleniowych organizowanych przez ówczesne Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji. Były to szkolenia pn. „Procedury administracyjne i techniki prawodawcze w jednostkach samorządu terytorialnego”, w ramach projektu „Dobre prawo – sprawne rządzenie”. Czterodniowe szkolenie, z wyżywieniem i zakwaterowaniem (2 x po 2 dni – 32 godziny dydaktyczne), składało się m.in z 16 godzinnego szkolenia z kodeksu postępowania administracyjnego i technik legislacyjnych. Efektem szkolenia są niewątpliwie sprawniej prowadzone postępowania administracyjne. Realizacja podobnego zadania zaplanowana została w ramach ogłaszanych w latach 2016-2020 programów/konkursów.

Na płatne szkolenia corocznie przeznaczają się ok. 30 tysięcy złotych, w których uczestniczą ok. 1/3 pracowników, z których wielu kilkakrotnie w roku.

9. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Powiat tworzy warunki do zwiększenia aktywności społecznej mieszkańców Powiatu Jeleniogórskiego oraz umacniania w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za siebie, swoje otoczenie, wspólnotę lokalną oraz jej tradycje. W tym celu Powiat współpracuje z organizacjami pozarządowymi dla pełniejszego zaspokajania potrzeb i oczekiwań mieszkańców.

W powiecie jest zarejestrowanych 260 organizacji pozarządowych, w tym: 41 stowarzyszeń kultury fizycznej, 35 fundacji, 30 Ochotniczych Straży Pożarnych, 16 terenowych jednostek organizacji ogólnopolskich, 11 stowarzyszeń zwykłych. Istnieją także inne związane z kościołami. Powiat wspiera finansowo lub powierza ww. organizacjom realizację zadań publicznych. Dzięki tym działaniom funkcjonuje: Dom Pomocy Społecznej w Szklarskiej Porębie, placówka opiekuńczo – wychowawcza dla dzieci i młodzieży w Przesiece, współzawodnictwo sportowe wśród uczniów wszystkich szkół. Zlecanie organizacjom realizacji zadań publicznych odbywa się w trybie konkursowym.

Zarząd Powiatu Jeleniogórskiego rokrocznie ogłasza otwarte konkursy na realizację zadań z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu, turystyki i krajoznawstwa, kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Na sfinansowanie realizacji tych zadań Powiat zamierza corocznie przeznaczać minimum 2,0 mln zł. tj. ok. 3 % budżetu.

Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych wpisanych do rejestru REGON na 1000 mieszkańców w naszym powiecie jest wyższa od średniej krajowej i wojewódzkiej.

ROZDZIAŁ II

1. ANALIZA SWOT

Podczas prac nad opracowywaniem Programu, głównym narzędziem w diagnozowaniu obecnej sytuacji Powiatu Jeleniogórskiego była jedna z najpopularniejszych technik analitycznych, tj.: analiza SWOT. Metody tej użyto w kontekście dalszego planowania rozwoju naszego regionu, oparto ją o wyniki prac warsztatowych Zespołu ds. opracowania Programu Rozwoju Powiatu Jeleniogórskiego na lata 2014-2020 oraz na syntetycznej analizie danych ze źródeł wtórnych, przeprowadzonej metodą *desk research*.

Poniżej przedstawiono usystematyzowane dane, które zostały zestawione z punktu widzenia możliwości rozwiązania problemów rozwojowych leżących w kompetencji i możliwości Powiatu, jak również wynikających z możliwości i potencjału jakim jest współpraca z innymi partnerami.

ŁAD SPOŁECZNY

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">Potencjał w rozwoju dobrej jakości usług publicznych (w tym e-usług)Rosnąca świadomość i tolerancja społeczeństwa na potrzeby osób niepełnosprawnych i starszychWzrost aktywności organizacji pozarządowych	<ul style="list-style-type: none">Niekorzystna sytuacja zakładów opieki zdrowotnejNiespójny system pomocy społecznejNiedobór stref wypoczynku i rozrywki dedykowanych mieszkańcom, promujących włączenie społeczneNiedostateczne wsparcie dla ludzi zależnych i zagrożonych wykluczeniem społecznymNiski poziom promowania wartości edukacyjnychPrzestarzała baza obiektów oświatowych
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none">Rosnąca rekreacyjno- ruchowa aktywność społeczeństwaWzrost aktywności obywatelskiej w działaniach samorządowych	<ul style="list-style-type: none">Migracje ludzi młodych wykształconych i relatywny wzrost liczby osób starszych w gospodarstwach domowych w regionieMarginalizacja społeczności wiejskiej poprzez niezintegrowany system komunikacji miejskiejTrudności w godzeniu życia zawodowego i rodzinnegoNiski standard życia w wielu gospodarstwach domowychNiedostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych

ŁAD GOSPODARCZY

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">Korzystne położenie geograficzneWalory przyrodniczo-krajobrazowe (ukształtowanie terenu, zasoby środowiska naturalnego)Wieloletnia tradycja i doświadczenie w usługach uzdrowiskowych i turystycznychPotencjał wynikający z położenia przygranicznego (tranzytowe znaczenie regionu)Wzmacnianie wizerunku regionu poprzez promowanie produktów regionalnych (np. zdrowa żywność)Duży potencjał dla rozwoju gospodarki opartej na rolnictwie	<ul style="list-style-type: none">Niewystarczające możliwości finansowe na inwestycje; w tym inwestycje drogowe, na poprawę infrastruktury oraz ochronę obiektów zabytkowychDegradacja infrastruktury kolejowejNieefektywne wykorzystanie zasobów kulturowych i przyrodniczych regionuNiewykorzystywanie w pełni, względem Czech, możliwości rozwoju atrakcji zimowychNiewystarczająca atrakcyjność możliwości inwestycyjnychPogarszająca się sytuacja na lokalnym rynku pracy

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> Zwiększona aktywność prywatnych przedsiębiorców Wzrost zapotrzebowania na turystykę uzdrowską, weekendową, biznesową i aktywny wypoczynek Otwartość na gospodarkę innowacyjną Rosnące zapotrzebowanie na specjalistyczne usługi uzdrowskie oraz obsługę osób starszych i niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> Nieuwzględnienie Powiatu Jeleniogórskiego w strukturze Aglomeracji Jeleniogórskiej Niska rentowność gospodarstw rolnych Migracja ludzi młodych i utrzymujące się zjawisko starzenie się społeczeństwa Nagminne nierejestrowanie ruchu turystycznego Słaba komunikacja i peryferyjne położenie względem miasta Wrocławia - rozwiniętego ośrodka akademickiego, kulturalnego i gospodarczego. Znikoma liczba podmiotów zajmujących się wsparciem ekonomii społecznej

ŁAD ŚRODOWISKOWY

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Rosnąca świadomość społeczeństwa w sferze ekologii Walory i unikalne zasoby środowiska przyrodniczego 	<ul style="list-style-type: none"> Problemy ekonomiczne i własnościowe utrudniające wykorzystanie OZE oraz ograniczenie niskiej emisji na terenie powiatu Okresowy wzrost stężenia pyłów i zanieczyszczeń gazowych (niska emisja, przestarzałe systemy grzewcze) Niewystarczające nakłady finansowe oraz niekorzystny podział kompetencyjny zadań zarządzania kryzysowego Deficyt w zakresie zintegrowanych tras i ścieżek rowerowych Zły stan obiektów zabytkowych stanowiących o tożsamości kulturowej regionu

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> Możliwości dla branż wschodzących – popyt na zdrową i ekologiczną żywność Rozwój systemów gospodarki odpadami Możliwości pozyskania dotacji z funduszy europejskich na działania 	<ul style="list-style-type: none"> Niski poziom estetyki przestrzeni publicznej, zagospodarowania miejscowości powiatu Niewystarczający poziom bezpieczeństwa, niedoinwestowanie sfery zarządzania kryzysowego umożliwiające gotowość na zagrożenia, katastrofy i klęski żywiołowe Niewykorzystywane zasoby środowiskowe i potencjał do rozwoju turystyki (górzyste tereny, duże zalesienie)

2. CELE ROZWOJU

Stworzenie Programu Rozwoju Powiatu Jeleniogórskiego na lata 2016-2020 podyktowane zostało koniecznością uaktualnienia strategicznych dokumentów rozwoju, tak aby samorząd miał możliwość działań nieprzypadkowych i ukierunkowanych na cele długotrwałe.

Działania ujęte w Programie są spójne z opracowaniami szczebla regionalnego i krajowego. Podczas formułowania głównych celów rozwoju Powiatu Jeleniogórskiego zwrócono także uwagę na możliwości wykorzystania zewnętrznego finansowania projektów, w tym także w ramach perspektywy budżetowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020.

Program Rozwoju Powiatu Jeleniogórskiego na lata 2016-2020 pełni funkcję dokumentu wspierającego zarządzanie Powiatem w celu tworzenia jak najlepszych warunków życia

mieszkańcom z uwzględnieniem włączenia społecznego, ochroną środowiska naturalnego przy jednoczesnym propagowaniu rozwoju opartego na wiedzy.

W dokumencie sformułowano cel główny oraz cele szczegółowe rozwoju. Podczas prac nad określeniem kierunków działań programowych wyróżniono trzy podstawowe domeny (łady) strategiczne (ŁAD SPOŁECZNY, ŁAD GOSPODARCZY i ŁAD ŚRODOWISKOWY) stanowiące ramy dla formułowania konkretnych zadań.

Cel główny:

Zrównoważony Rozwój Powiatu Jeleniogórskiego

Cele szczegółowe:

ŁAD SPOŁECZNY	ŁAD GOSPODARCZY	ŁAD ŚRODOWISKOWY
1.1. Rozwój systemu kształcenia dostosowany do potrzeb edukacyjnych i rynku pracy. 1.2. Rozwój oferty w zakresie spędzania czasu wolnego. 1.3. Poprawa dostępności i sprawności służby zdrowia. 1.4. Zapewnienie skutecznej pomocy społecznej. 1.5. Poprawa jakości świadczonych usług poprzez dostosowanie infrastruktury teleinformatycznej do postępu technicznego. 1.6. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa publicznego. 1.7. Społeczno – gospodarcza współpraca z Miastem Jelenia Góra oraz współpraca międzynarodowa	2.1. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i tworzenie nowych miejsc pracy. 2.2. Uzyskanie wysokiego poziomu skomunikowania wewnątrzregionalnego i ponadregionalnego. 2.3. Wzmacnianie wizerunku powiatu jeleniogórskiego poprzez aktywną promocję. 2.4. Rozwijanie współpracy z samorządami gminnymi i innymi podmiotami w zakresie rozwoju gospodarczego.	3.1. Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczności powiatu jeleniogórskiego. 3.2. Poprawa jakości powietrza. 3.3. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej. 3.4. Ochrona powierzchni ziemi i gleby. 3.5. Doskonalenie gotowości na zagrożenia, katastrofy i klęski żywiołowe.

3. ZADANIA

W celu osiągnięcia celu strategicznego jakim jest dążenie do **Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Jeleniogórskiego** podejmowane i realizowane będą działania wymienione w celach strategicznych i celach szczegółowych. Zestawienie tych działań przedstawione zostało poniżej:

1. ŁAD SPOŁECZNY

1.1. Cel szczegółowy: Rozwój systemu kształcenia dostosowany do potrzeb edukacyjnych i rynku pracy		
Zadania	Koordynatorzy / Realizatorzy	
1. Działania na rzecz zwiększenia aktywizacji zawodowej młodych bezrobotnych z powiatu jeleniogórskiego	Powiatowy Urząd Pracy / Powiatowy Urząd Pracy	
2. Wdrażanie innowacyjnych projektów edukacyjnych	Wydział Oświaty i Zdrowia / Dyrektorzy Szkół Powiatowych	
3. Poprawa stanu bazy infrastrukturalnej i wyposażenie ośrodków edukacyjnych w pomoce dydaktyczne i sprzęt multimedialny.	Wydział Oświaty i Zdrowia / Dyrektorzy Szkół Powiatowych	
4. Promowanie i wspieranie uczniów o szczególnych uzdolnieniach poprzez indywidualną pracę z nimi, przyznawanie stypendiów oraz nagród za szczególne osiągnięcia	Wydział Oświaty i Zdrowia / Dyrektorzy Szkół Powiatowych	
5. Rozwijanie zajęć pozalekcyjnych ukierunkowanych na poprawę wyników matur i egzaminów zawodowych	Wydział Oświaty i Zdrowia / Dyrektorzy Szkół Powiatowych	
6. Rozwój kompetencji kluczowych – dofinansowanie zajęć dodatkowych wzbogacenie oferty edukacyjnej	Wydział Oświaty i Zdrowia / Dyrektorzy Szkół Powiatowych	
7. Pomoc profilaktyczno-pedagogiczna dla uczniów (finansowanie dodatkowych zajęć profilaktyczno-pedagogicznych)	Wydział Oświaty i Zdrowia / Dyrektorzy Szkół powiatowych	
8. Rozwój współpracy transgranicznej poprzez wymianę młodzieży szkolnej.	Wydział Oświaty i Zdrowia / Dyrektorzy Szkół Powiatowych	

1.2. Cel szczegółowy: Rozwój oferty w zakresie spędzania czasu wolnego.

Zadania	Koordynatorzy / Realizatorzy
1. Rozwój współpracy z organizacjami pożytku publicznego w ramach mechanizmu upowszechniania sportu i rekreacji.	Wydział Promocji, Kultury i Sportu
2. Promowanie osiągnięć najlepszych, wyróżniających się sportowców.	Wydział Promocji, Kultury i Sportu
3. Organizacja i wspieranie finansowe imprez sportowych (rekreacyjnych) masowych, szkolnych i wiejskich oraz profesjonalnych o znaczeniu krajowym i międzynarodowym.	Wydział Promocji, Kultury i Sportu
4. Kontynuacja informacyjnego znakowania powiatu oraz wspieranie rozwoju szlaków turystycznych.	Wydział Promocji, Kultury i Sportu
5. Wzmacnianie wizerunku regionu, jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku otwartego na świat, o nieprzeciętnych walorach przyrodniczych i kulturowych.	Wydział Promocji, Kultury i Sportu
6. Organizacja i wspieranie imprez turystycznych i krajoznawczych, w tym organizację targów TOURTEC.	Wydział Promocji, Kultury i Sportu
7. Współpraca z organizacjami wspierającymi rozwój funkcji turystycznych (m.in.: POT, DOT, KiKT, ZGK, Dolina Pałaców i Ogrodów).	Wydział Promocji, Kultury i Sportu

1.3. Cel szczegółowy : Poprawa dostępności i sprawności służby zdrowia

Zadania	Koordynatorzy / Realizatorzy
1. Uruchomienie programów badań kontrolnych młodzieży i dorosłych we współpracy z fundacjami	Wydział Oświaty i Zdrowia / Fundacje
2. Doposażenie gabinetów pielęgniarskich w szkołach	Wydział Oświaty i Zdrowia / Dyrektorzy jednostek oświatowych Powiatu
3. Przeprowadzenie wspólnie z JST i organizacjami społecznymi programów promocji zdrowia	Wydział Oświaty i Zdrowia/ Urzędy Gmin/Organizacje Społeczne

1.4. Cel szczegółowy: Zapewnienie skutecznej pomocy społecznej

Zadania	Koordynatorzy / Realizatorzy
1. Podejmowanie działań propagujących ideę tworzenia rodzinnej pieczy zastępczej.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jeleniej Górze
2. Szkolenia i wsparcie dla rodzin zastępczych w zakresie wzmacniania ich kompetencji.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jeleniej Górze
3. Stworzenie szerokiej oferty dofinansowań dla osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jeleniej Górze
4. Utworzenie w budynku Domu Dziecka w Szklarskiej Porębie dwóch 14-osobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jeleniej Górze / Dyrektor Jednostki Organizacyjnej
5. Utworzenie w Domu Dziecka w Szklarskiej Porębie dwóch mieszkań chronionych dla wychowanków wkraczających w dorosłe życie.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jeleniej Górze / Dyrektor Jednostki Organizacyjnej
6. Pokonywanie barier architektonicznych w domach pomocy społecznej Powiatu Jeleniogórskiego	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jeleniej Górze / Dyrektor Jednostki Organizacyjnej

1.5. Cel szczegółowy: Poprawa jakości świadczonych usług poprzez dostosowanie infrastruktury teleinformatycznej do postępu technicznego

Zadania	Koordynatorzy / Realizatorzy
1. Wprowadzenie elektronicznego obiegu dokumentów	Biuro Informatyki i Kontroli
2. Wprowadzenie większej liczby formularzy e-PUAP do elektronicznego załatwiania spraw.	Biuro Informatyki i Kontroli
3. Centralizacja obsługi w zakresie usług informatycznych na poziomie Starostwo – jednostki	Biuro Informatyki i Kontroli
4. Opracowanie i wdrożenie dokumentacji Polityki Bezpieczeństwa Informacji	Biuro Informatyki i Kontroli
5. Stałe doskonalenie kwalifikacji członków władz powiatowych oraz pracowników Starostwa Powiatowego	Wydział Organizacyjny

1.6. Cel szczegółowy: zwiększenie poziomu bezpieczeństwa publicznego		
Zadania	Koordynatorzy / Realizatorzy	
1. Budowa systemu ostrzegania i alarmowania ludności Powiatu Jeleniogórskiego przed katastrofami naturalnymi – zakup elektronicznych syren alarmowych dla Gmin Powiatu Jeleniogórskiego wraz z systemem obsługi	Wydział Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obronnych	
2. Modernizacja łączności radiowej - cyfrowa - sieć Starosty Jeleniogórskiego	Wydział Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obronnych	
3. Budowa sieci współdziałania Starosty Jeleniogórskiego	Wydział Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obronnych	
4. Poprawa bezpieczeństwa w obiektach Powiatu.	Wydział Rozwoju i Obsługi Technicznej oraz Jednostki Organizacyjne Powiatu	

1.7. Cel szczegółowy: Społeczno-gospodarcza współpraca z Miastem Jelenia Góra oraz współpraca międzynarodowa		
Zadania	Koordynatorzy / Realizatorzy	
1. Nawiązanie współpracy szkół z podmiotami gospodarczymi w kraju i zagranicą	Wydział Oświaty i Zdrowia	
2. Nawiązanie współpracy domów pomocy społecznej z ich zagranicznymi odpowiednikami	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	
3. Wspieranie tworzenia nowych stref ekonomicznych	Zarząd Powiatu / Wydział Promocji, Kultury i Sportu oraz Wydział Rozwoju i Obsługi Technicznej	
4. Wspieranie przebudowy sieci drogowych, kolejowych oraz transportu lotniczego celem łatwiejszego i szybszego dostępu do naszego regionu	Zarząd Powiatu / Wydział Promocji, Kultury i Sportu oraz Wydział Rozwoju i Obsługi Technicznej	

2. ŁAD GOSPODARCZY

2.1. Cel szczegółowy: Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i tworzenie nowych miejsc pracy		
Zadania	Koordynatorzy / Realizatorzy	
1. Wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy u pracodawców z powiatu jeleniogórskiego	Zarząd Powiatu / Powiatowy Urząd Pracy	
2. Działania na rzecz rozwoju samozatrudnienia, przedsiębiorczości – dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej przez bezrobotnych z powiatu jeleniogórskiego	Powiatowy Urząd Pracy	

2.2. Cel szczegółowy: Uzyskanie wysokiego poziomu skomunikowania wewnątrzregionalnego i ponadregionalnego		
Zadanie	Koordynatorzy / Realizatorzy	
1. Bieżące utrzymanie dróg powiatowych	Wydział Dróg Powiatowych	
2. Modernizacja i rozbudowa dróg powiatowych	Wydział Dróg Powiatowych	

2.3. Cel szczegółowy: Wzmacnianie wizerunku powiatu jeleniogórskiego poprzez aktywną promocję		
Zadania	Koordynatorzy / Realizatorzy	
1. Organizacja imprez i wydarzeń promujących dziedzictwo kulturowe i walory przyrodnicze powiatu	Wydział Promocji, Kultury i Sportu	
2. Organizacja kampanii promocyjnych, w tym współpraca z mediami w ramach promocji powiatu	Wydział Promocji, Kultury i Sportu	
3. Prowadzenie aktywnych działań marketingowych mających na celu kreowanie dobrego wizerunku powiatu jako atrakcyjnego miejsca dla turystów	Wydział Promocji, Kultury i Sportu	

2.4. Cel szczegółowy: Rozwijanie współpracy z samorządami gminnymi i innymi podmiotami w zakresie rozwoju gospodarczego

Zadania	Koordynatorzy / Realizatorzy
1. Intensyfikacja współpracy z partnerami rynku pracy w zakresie promocji programów rynku pracy, tworzenie i realizacji programów.	Powiatowy Urząd Pracy
2. Budowa społeczeństwa obywatelskiego poprzez współpracę Powiatu z organizacjami pozarządowymi	Wydział Promocji, Kultury i Sportu
3. Budowa współpracy ponadnarodowej Powiatu jako element rozwoju współpracy między obywatelami, instytucjami, jak i możliwości rozwoju gospodarczego	Wydział Promocji, Kultury i Sportu
4. Współpraca partnerska w ramach umów z samorządami i instytucjami innych państw partnerskich z UE, jak i państw spoza Unii	Wydział Promocji, Kultury i Sportu

3. ŁAD ŚRODOWISKOWY**3.1. Cel szczegółowy: Wzrost świadomości ekologicznej społeczności powiatu jeleniogórskiego**

Zadania	Koordynatorzy / Realizatorzy
1. Wdrażanie i wspieranie finansowe działań służących podnoszeniu świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu jeleniogórskiego	Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa
2. Włączenie placówek oświatowych w regionalne, ogólnopolskie i międzynarodowe programy edukacyjne	Wydział Oświaty i Zdrowia
3. Współpraca z międzygminnymi ośrodkami prowadzącymi edukację ekologiczną.	Wydział Oświaty i Zdrowia

3.2. Cel szczegółowy: Poprawa jakości powietrza

Zadania	Koordynatorzy / Realizatorzy
1. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza ze źródeł energetycznych w budynkach będących własnością Powiatu Jeleniogórskiego. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Wydział Oświaty i Zdrowia / Dyrektorzy Jednostek Organizacyjnych Powiatu

3.3. Cel szczegółowy: Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej

Zadania	Koordynatorzy / Realizatorzy
1. Poprawa zaopatrzenia w wodę, przeznaczoną do spożycia przez ludzi, poprzez kontynuację rozbudowy sieci wodociągowej na obszarach pozbawionych takiej infrastruktury	Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa / Gminy Powiatu
2. Rozbudowa systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków poprzez kontynuację rozbudowy sieci kanalizacyjnej na obszarach pozbawionych takiej infrastruktury	Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa / Gminy Powiatu, Dyrektorzy jednostek organizacyjnych Powiatu

3.4. Cel szczegółowy: Ochrona powierzchni ziemi i gleby

Zadania	Koordynatorzy / Realizatorzy
1. Likwidacja osuwiska poprzez przebudowę przy drodze powiatowej w Siedlęcinie.	Wydział Dróg Powiatowych / Wydział Dróg Powiatowych
2. Wspieranie finansowe działań mających na celu usunięcie azbestu na terenie powiatu jeleniogórskiego	Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa / Gminy i Dyrektorzy Jednostek Organizacyjnych Powiatu

3.5. Cel szczegółowy: Doskonalenie gotowości na zagrożenia, katastrofy i klęski żywiołowe

Zadania	Koordynatorzy / Realizatorzy
1. Wspieranie budowy suchego zbiornika przeciwpowodziowego KOSTRZYCA na potoku Jedlica (prace geologiczno-badawcze)	Wydział Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obronnych, RZGW we Wrocławiu / RZGW we Wrocławiu
2. Budowa lokalnego systemu osłony przeciwpowodziowej kotliny jeleniogórskiej	Wydział Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obronnych
3. Doposażenie magazynu przeciwpowodziowego oraz Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Jeleniej Górze	Wydział Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obronnych

4. SPÓJNOŚĆ PROGRAMU Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Zgodnie z art.17 ust. 1 pkt.2) i pkt.3) ustawy z dnia 06 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2014, poz. 1649) Program Rozwoju Powiatu Jeleniogórskiego na lata 2015-2020 określa cel szczególny i cele szczegółowe w nawiązaniu do Średniookresowej strategii kraju 2020. Ponadto dokument odnosi się, zgodnie z obowiązującymi przepisami, do Strategii Rozwoju Województwa Dolnego Śląska 2020.

Ponadto priorytety i kierunki interwencji sformułowane zostały w odniesieniu do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 oraz uwzględnione zostały działania jakie zawarte zostały w Programie działań Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Jeleniogórskiej na lata 2014-2023.

Powiat Jeleniogórski w ramach wspólnych działań z członkami Aglomeracji Jeleniogórskiej będzie mógł również uczestniczyć w realizacji ważnych dla mieszkańców naszego regionu przedsięwzięć a zaplanowanych w Zintegrowanych Inwestycjach Terytorialnych Aglomeracji Jeleniogórskiej na lata 2014-2023.

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) to nowy instrument rozwoju terytorialnego współfinansowany ze środków Funduszy Europejskich. ZIT działają w oparciu o art. 36 ust. 3 Rozporządzenia ogólnego 1303/2013 z 17 grudnia 2014 r., art. 7 Rozporządzenia EFRR 1301/2013 oraz art. 30 Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020. Realizacja Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce ma na celu:

1. promowanie partnerskiego modelu współpracy różnych jednostek administracyjnych na miejskich obszarach funkcjonalnych;
2. zwiększenie efektywności podejmowanych interwencji poprzez realizację zintegrowanych projektów odpowiadających w sposób kompleksowy na potrzeby i problemy miast i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie;
3. zwiększanie wpływu miast i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie na kształt i sposób realizacji działań wspieranych na ich obszarze w ramach polityki spójności.

Spełniając powyższe przesłanki sporządzona została poniższa tabela:

DOKUMENT	CELE NADRZĘDNE / OBSZAR ZGODNOŚCI
Europa 2020	Zwiększenie wskaźnika zatrudnienia Redukcja emisji gazów cieplarnianych Redukcja liczby uczniów przedwcześnie kończących edukację Walka z ubóstwem i wykluczeniem społecznym
Strategia Rozwoju Kraju 2020	I.3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa obywatela II.2.1. Zwiększenie produktywności gospodarki II.2.4. Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gosp. II.4.1. Zwiększenie aktywności zawodowej II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego II.6.2. Poprawa efektywności energetycznej II.6.4. Poprawa stanu środowiska II.6.5. Adaptacja do zmian klimatu III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym

	III.1.2. Zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych III.2.2. Zwiększenie efektywności systemu świadczeń usług publicznych
Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020	CEL 2. Zrównoważony transport i poprawa dostępności transportowej. CEL 4. Ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa. CEL 5. Zwiększenie dostępności technologii komunikacyjno-informacyjnych. CEL 6. Wzrost zatrudnienia i mobilność pracowników. CEL 7. Włączenie społeczne, ponoszenie poziomu i jakości życia. CEL 8. Podnoszenie poziomu edukacji, kształcenie ustawiczne.
Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020	<i>Osie Priorytetowe</i> Oś 2. Technologie informacyjno-komunikacyjne. Oś 3. Gospodarka niskoemisyjna. Oś 4. Środowisko i zasoby. Oś 5. Transport. Oś 6. Inwestycje w infrastrukturę społeczną. Oś 7. Infrastruktura edukacyjna. Oś 8. Rynek pracy. Oś 9. Włączenie społeczne. Oś 10. Edukacja
Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Jeleniogórskiej na lata 2014-2023	1. Lepsza dostępność transportowa regionu w układzie międzyregionalnym i wewnątrzregionalnym 2. Ograniczona niska emisja kominowa w ramach kompleksowych strategii niskoemisyjnych 3. Zmniejszenie liczby odpadów kierowanych na składowiska 4. Większa liczba ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków zgodnego z wymogami akcesyjnymi, w tym dyrektywy dotyczącej oczyszczania ścieków 5. Zwiększona efektywność energetyczna budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych wielorodzinnych 6. Zwiększony dostęp do usług społecznych związanych z procesem integracji społecznej, aktywizacji społeczno-zawodowej. 7. Kompleksowa rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich, w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym 8. Zwiększenie dostępności środowiskowych usług społecznych, w tym opiekuńczych i wsparcia rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz wsparcia pieczy zastępczej 9. Zwiększona dostępność do zasobów kulturowych regionu 10. Wzmocnione mechanizmy ochrony bioróżnorodności w regionie 11. Lepsze warunki kształcenia w edukacji podstawowej i gimnazjalnej 12. Lepsze warunki kształcenia w edukacji ponadgimnazjalnej, w tym zawodowej 13. Zwiększone korzystanie z e-usług publicznych

Poniżej przedstawione zostały obowiązujące w Powiecie Jeleniogórskim programy sektorowe, których opracowanie wynika z ustaw szczególnych oraz z art. 12 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1445). Programy te są podstawą do aplikowania o środki finansowe na ich realizację ze źródeł zewnętrznych, w tym środków unijnych.

- 1) **„Powiatowa Strategia rozwiązywania problemów społecznych na lata 2015-2020”** przyjęta uchwałą Nr V/21/2015 z dnia 26 lutego 2015 r.
- 2) **„Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2015 – 2020”** zatwierdzony Uchwałą Rady Powiatu Jeleniogórskiego Nr V/22/2015 z dnia 26 lutego 2015 r. Opracowanie oraz sporządzenie rocznej informacji z realizacji tego programu nakładają na samorząd przepisy ustawy z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r., poz.721, z późn. zm.). Program uwzględnia zadania z zakresu rehabilitacji społecznej, realizowanej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz rehabilitacji zawodowej, której celem strategicznym jest wzrost aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych, realizowanej przez Powiatowy Urząd Pracy.

Uwzględnia również możliwości aplikowania o środki finansowe na ich realizację ze źródeł zewnętrznych, w tym środków unijnych.

- 3) **„Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2015-2020”**, przyjęty Uchwałą Rady Powiatu Jeleniogórskiego Nr V/23/2015 z dnia 26 lutego 2015 r.
- 4) **„Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej na lata 2015-2017”**, przyjęty Uchwałą Rady Powiatu Jeleniogórskiego Nr VI/30/2015 z dnia 31 marca 2015 roku.
- 5) **„Powiatowy Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na lata 2015 – 2018”** zatwierdzony uchwałą Nr IX/52/2015 Rady Powiatu Jeleniogórskiego z dnia 25 czerwca 2015 r. Opracowanie i realizację tego programu nakłada na samorząd art. 9 ust. 1 pkt.1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. (tekst Jednolity Dz.U. z 2015 r. poz. 149 z późn. zm.) o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku prac stymulujących aktywizację lokalnego rynku pracy, stanowiącego część powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych.
- 6) **„Powiatowy program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego Miasta Jeleniej Góry i Powiatu Jeleniogórskiego na lata 2014-2016”**. Program przygotowywany jest przez Komisję Bezpieczeństwa i Porządku Miasta Jeleniej Góry i Powiatu Jeleniogórskiego.
- 7) **„Program ochrony środowiska Powiatu Jeleniogórskiego na lata 2012 – 2015 z perspektywą do roku 2019”** zatwierdzony Uchwałą Nr XXV/142/12 Rady Powiatu Jeleniogórskiego z dnia 29.11.2012 r.
- 8) **„Program usuwania azbestu z terenu Powiatu Jeleniogórskiego na lata 2012 – 2032”** zatwierdzony Uchwałą Rady Powiatu Jeleniogórskiego Nr XXV/143/12 z dnia 29.11.2012 roku.
- 9) **„Program i formy współpracy Powiatu Jeleniogórskiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami w 2016 rok”**, zatwierdzony uchwałą Rady Powiatu Jeleniogórskiego Nr XI/67/2015 z dnia 23 października 2015 roku.

Ponadto Powiatowy Urząd Pracy w Jeleniej Górze realizował już w 2014 – 2016 roku projekty współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, a mianowicie:

- a) **Oś priorytetowa 8 Rynek Pracy, Działanie 8.1.** Projekty powiatowych urzędów pracy.
Cel projektu: zwiększenie możliwości zatrudnienia osób od 30 roku życia pozostających bez pracy w powiecie jeleniogórskim i mieście Jelenia Góra. Tytuł projektu: „Aktywizacja osób bezrobotnych od 30 roku życia z powiatu jeleniogórskiego i Jeleniej Góry”. W ramach projektu wsparciem objęte zostały osoby od 30 roku życia zakwalifikowane do profilu pomocy I (tzw. bezrobotni aktywni) lub profilu pomocy II (tzw. wymagający wsparcia)
- b) **Oś Priorytetowa I. Osoby młode na rynku pracy. Działanie 1.1.** Wsparcie ludzi młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy. **Poddziałanie 1.1.2.**
Cel projektu: zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych do 29 roku życia, w tym w szczególności osób, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. Młodzież NEET). Nazwa realizowanego projektu: „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie jeleniogórskim”. Projekt zakładał wsparcie dla 256 osób w wieku od 18-29 lat zarejestrowanych w PUP Jelenia Góra.

W okresie 2016 – 2020 Powiatowy Urząd Pracy będzie kontynuował realizację swoich zadań w oparciu o pozyskane fundusze w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2016 – 2020.

Obecnie w gminach naszego Powiatu trwają prace nad tworzeniem dokumentów służących realizacji polityki rozwoju. Należą do nich m.in. programy rozwoju lub strategię, plany zagospodarowania przestrzennego oraz programy (plany) gospodarki niskoemisyjnej. Dokumenty te w obecnym okresie finansowania tj. 2016-2020 będą podstawą występowania z wnioskami o dofinansowanie zadań strategicznych w gminach powiatu jeleniogórskiego oraz w Powiecie Jeleniogórskim ze środków zewnętrznych – w tym środków unijnych.

5. SYSTEM WDRAŻANIA, REALIZACJI I MONITOROWANIA

Podstawą skutecznego wdrażania założeń Programu Rozwoju Powiatu Jeleniogórskiego na lata 2016-2020 będzie wypracowany system informacji o zjawiskach i procesach społeczno-gospodarczych zachodzących na obszarze naszego regionu. Aby osiągnąć wytyczone w Programie cele strategiczne, poprzez realizację zaplanowanych zadań – należy systematycznie gromadzić informacje o efektach ich realizacji i skuteczności zastosowanych instrumentów. Dlatego też głównymi obszarami monitorowania i ewaluacji Programu są wyznaczone kierunki działań jej realizacji oraz wskaźniki. Prowadzony monitoring tych obszarów pozwoli wyciągnąć wnioski z tego, jakie zadania w określonych kierunkach zostały zrealizowane. Prowadzony monitoring pozwala również na modyfikację dalszych poczynań, w taki sposób, aby osiągnąć zakładane cele w przyszłości. Stąd też konieczność wypracowania takich technik zbierania informacji, które będą jak najbardziej miarodajnie odzwierciedlały efektywność prowadzonych działań.

Monitoring będzie skutecznym narzędziem wdrażania założeń strategicznych, wówczas gdy będzie się kierował:

- 1) zasadą wiarygodności – informacja musi być wiarygodna, przedstawiona na podstawie wiarygodnych danych,
- 2) zasadą aktualności – dane winny być gromadzone, przekazywane i oceniane w sposób ciągły, umożliwiający podjęcie działań korygujących,
- 3) zasadą obiektywizmu – monitorowanie prowadzone jest w oparciu o analizę wskaźników porównawczych, celem wyeliminowania subiektywnej oceny przez realizatorów zadania,
- 4) zasadą koncentracji na punktach strategicznych – monitorowanie skupione jest na obszarach, w których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia największych odchyśleń powodujących zagrożenie dla realizowanych założeń Programu lub ich zatrzymanie,
- 5) zasadą realizmu – monitorowanie musi być zgodne z realiami realizowanych zadań,
- 6) zasadą koordynacji informacji – monitorowanie prowadzone jest w taki sposób, aby było skoordynowane z tokiem prowadzonych prac i jednocześnie nie wpływało na ich zahamowanie, a jednocześnie nie przeszkadzało w realizacji podejmowanych działań,
- 7) zasadą elastyczności – monitorowanie musi być procesem elastycznym, zapewniającym szybkie reagowanie na zachodzące zamiany.

Najbardziej wiarygodnym narzędziem oceny przyjętych do realizacji założeń Programu są wskaźniki, które tworzone są na podstawie konkretnych danych o charakterze statystycznym. Dzięki tym wskaźnikom można określić poziom wyjściowy oraz stopień osiągnięcia zakładanych celów. Wyniki zapisane w postaci wskaźników czy bezwzględnych danych statystycznych mają duże znaczenie w procesie uzyskiwania poparcia społecznego dla wprowadzonych zmian oraz świadczenia usług, przy jednoczesnym czytelnym i jednoznacznym obrazie sytuacji. Natomiast analiza ich wartości pozwala ocenić, na ile podejmowane działania są zgodne z zakładanymi celami. Źródłem pochodzenia danych może być, jednostka własna, informacje ogólnodostępne, jak i sfera benchmarkingu (badanie porównawcze).

W tym zakresie należy korzystać z materiałów przekazywanych obowiązkowo do GUS, urzędu wojewódzkiego, czy właściwego ministerstwa. Odrębną grupę stanowią dane ogólnodostępne, a publikowane w Banku Danych Lokalnych na stronach internetowych Głównego Urzędu Statystycznego. Ich pozytywną stroną jest ich zakres oraz obiektywizm, natomiast negatywną stroną jest ich publikacja z rocznym opóźnieniem. Niemniej jednak jest to dla realizatorów Programu cenny materiał do globalnej oceny podjętych zadań.

Samorząd Powiatu Jeleniogórskiego jest zarówno inicjatorem stworzenia Programu, jak również koordynatorem jego realizacji.

Dlatego też, Zarząd Powiatu Jeleniogórskiego w dniu 13 kwietnia 2015 r. Uchwałą Nr 16/44/15 powołał Zespół ds. opracowania Programu Rozwoju Powiatu Jeleniogórskiego na lata 2016-2020, w skład którego weszli przedstawiciele wydziałów Starostwa Powiatowego oraz jednostek organizacyjnych Powiatu. Prace Zespołu zakończą się z chwilą przyjęcie dokumentu przez Radę Powiatu Jeleniogórskiego w drodze uchwały.

Natomiast dla prowadzenia kompleksowego i szczegółowego procesu monitoringu Programu Zarząd Powiatu Jeleniogórskiego powoła Zespół roboczy ds. wdrożenia, monitorowania i ewaluacji Programu Rozwoju Powiatu Jeleniogórskiego na lata 2016- 2020, w którym powinni znaleźć się dyrektorzy wydziałów/dyrektorzy jednostek organizacyjnych związanych z różnymi dziedzinami życia społeczno-gospodarczego naszego Powiatu. Koordynatorem Zespołu powinna być osoba znajdująca się na stanowisku, której instytucjonalnie powierzono kompetencje nadzorowania, wdrażania i monitorowania Programu.

Aby proces opracowywania/aktualizacji, wdrażania i monitorowania PRPJ 2016-2020 przebiegał bez problemów, a jego efekt był zgodny z oczekiwaniami, oprócz opracowania struktury organizacyjnej tego procesu, wypracowany został dokładny opis ról, funkcji i zadań poszczególnych jego członków.

Przedstawia się on następująco:

A. Wydział Rozwoju i Obsługi technicznej Starostwa Powiatowego w Jeleniej Górze:

Prowadzi systematyczny monitoring i ewaluację zgodnie z zapisami niniejszej procedury zadań ujętych w PRPJ 2016-2020, w tym:

- gromadzi informacje o prowadzonych przez inne wydziały Starostwa/jednostki Powiatu działaniach strategicznych;
- sporządza roczną informację (Raport) o stanie realizacji PRPJ 2016-2020 i przedstawia Zarządowi Powiatu Jeleniogórskiego.

B. Zarząd Powiatu Jeleniogórskiego:

- zatwierdza roczne Raporty o stanie realizacji PRPJ 2016-2020;
- prezentuje roczne Raporty o stanie realizacji PRPJ 2016-2020 Radzie Powiatu Jeleniogórskiego;
- przedstawia do publicznej wiadomości Raporty o stanie realizacji PRPJ 2016-2020.

C. Rada Powiatu Jeleniogórskiego:

- opiniuje projekt uchwały zatwierdzającej PRPJ 2016-2020;
- uchwała PRPJ 2016-2020.

Prawidłowo przeprowadzony proces monitoringu Programu powinien przynieść określone niżej korzyści:

- 1) Pozyskiwania danych pozwalających dokonać oceny postępu realizacji zadań i jej wpływu na rozwój jednostki;
- 2) Efektywnej realizacji zadań zapisanych w Programie;
- 3) Osiągania założonych rezultatów;
- 4) Identyfikacji ewentualnych opóźnień lub nieprawidłowości w realizacji zadań i działań;
- 5) Podejmowania działań naprawczych;
- 6) Wniosków z systematycznego prowadzonego procesu monitorowania dokumentu strategicznego;
- 7) Wniosków z prowadzonego monitoringu, które mogą być również podstawą do przyjęcia założeń rozwoju Powiatu w następnym okresie.

W wyniku opracowania corocznych raportów monitoringowych wnioski powinny stanowić podstawę ewaluacji przyjętych w Programie założeń, gdyż monitorowanie to sposób mierzenia tego, co się dzieje, natomiast ewaluacja pozwala nam stwierdzić co to oznacza.

Terminy dotyczące przekazywania dokumentów w/w uczestnikom procesu:

Uczestnicy procesu	Terminy
A. Wydział Rozwoju i Obsługi Technicznej Starostwa w Jeleniej Górze <ul style="list-style-type: none"> • Występuje o informacje dotyczące realizacji PRPJ 2016-2020; • Dostarczone dane gromadzi i na ich podstawie sporządza Raport o stanie realizacji Programu; • Przedstawia roczny Raport o stanie realizacji Programu Zarządowi Powiatu 	<ul style="list-style-type: none"> - luty, każdego następnego roku obowiązywania Programu, - kwiecień, każdego następnego roku obowiązywania Programu - do 15 maja, każdego następnego roku obowiązywania Programu

B. Zarząd Powiatu Jeleniogórskiego		
• Opiniuje i zatwierdza przedłożony materiał;	– po otrzymaniu Raportu;	
• Prezentuje materiał Radzie Powiatu Jeleniogórskiego	– niezwłocznie po zatwierdzeniu Raportu.	
C. Rada Powiatu Jeleniogórskiego		
• Zatwierdza roczny Raport o stanie realizacji Programu	– do końca maja, każdego następnego roku obowiązywania Programu	
D. Zarząd Powiatu Jeleniogórskiego		
• Zleca umieszczenie zatwierdzonej wersji Raportu na właściwej stronie internetowej	– niezwłocznie, po zatwierdzeniu przez Radę Powiatu Jeleniogórskiego	

Wszelkie zmiany narzucające aktualizację dokumentu wymagają akceptacji przez Radę Powiatu Jeleniogórskiego. Propozycje zmian do Programu mogą wynikać z syntetycznej analizy postępu realizacji poszczególnych zadań a także na wniosek Zarządu i Rady Powiatu Jeleniogórskiego.

6. WSKAŹNIKI

Stopień osiągnięcia celów rozwoju monitorowany będzie na podstawie analizy wskaźnikowej. Wartości przedstawione w poniższej tabeli obliczane będą raz w roku i przedstawiane Radzie Powiatu w formie sprawozdania z realizacji Programu.

ŁAD SPOŁECZNY			
Cel szczegółowy	Wskaźnik	Jednostka miary	Źródło informacji
Rozwój systemu kształcenia dostosowany do potrzeb edukacyjnych i rynku pracy.	Ilość bezrobotnych z powiatu jeleniogórskiego skierowanych na szkolenia, staże i nowe formy wsparcia dla osób do 30 roku życia	os.	PUP
	Udział % bezrobotnych do 30 roku życia do ogólnej liczby bezrobotnych z powiatu jeleniogórskiego	%	PUP
	Udział % młodych bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym do ogólnej liczby tej populacji	%	PUP
	Ilość rozgrywek w szkolnym Centrum Sportowym	szt.	OZ
	Poziom wyników egzaminów maturalnych oraz zawodowych	%	OZ
Poprawa dostępności i sprawności służby zdrowia.	Liczba przeprowadzonych akcji (badań kontrolnych)	szt.	OZ
	Liczba wyposażonych gabinetów pielęgniarstwa w szkołach	szt.	OZ
Zapewnienie skutecznej pomocy społecznej.	Liczba szkoleń dla kandydatów na rodziców zastępczych	szt.	PCPR
	Liczba rodzin zastępczych objętych pomocą koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej	szt.	PCPR
	Liczba osób niepełnosprawnych biorących udział w projektach	os.	PCPR
	Liczba obiektów DPS dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych	szt.	PCPR
Poprawa jakości świadczonych usług poprzez dostosowanie infrastruktury teleinformatycznej do postępu technicznego.	Wskaźnik postępu wdrażania elektronicznego obiegu dokumentów (ilość wykonanych podzadań)	szt.	BIK
	Liczba spraw możliwych do załatwienia przez system e-PUAP	szt.	BIK
	Oszczędności w ramach usług teleinformatycznych	zł	BIK
	Zintensyfikowanie prac wdrażania dokumentacji Polityki Bezpieczeństwa Informacji	%	BIK
Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa publicznego.	Liczba inwestycji	szt.	ZKO
Społeczno-gospodarcza współpraca z Miastem Jelenia Góra oraz współpraca międzynarodowa	Liczba porozumień i wspólnych projektów	szt.	Wydziały Starostwa

ŁAD GOSPODARCZY			
Cel szczegółowy	Wskaźnik	Jednostka miary	Źródło informacji
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i tworzenie nowych miejsc pracy.	Liczba utworzonych miejsc pracy na terenie powiatu jeleniogórskiego finansowanych ze środków Funduszu Pracy w tym współfinansowanych z EFS	szt.	PUP
	Liczba bezrobotnych z powiatu jeleniogórskiego rozpoczynających działalność gospodarczą ze środków Funduszu Pracy (w tym współfinansowanych z EFS)	os.	PUP
Uzyskanie wysokiego poziomu skomunikowania wewnątrzregionalnego i ponadregionalnego.	Ilość wykonanych zadań	szt.	DP
	Długość zmodernizowanych i rozbudowanych dróg	km	DP
Wzmacnianie wizerunku powiatu jeleniogórskiego poprzez aktywną promocję.	Liczba imprez i wydarzeń promujących walory przyrodnicze i kulturowe powiatu	szt.	PKS
	Ilość przeprowadzonych kampanii promocyjnych	szt.	PKS
Rozwijanie współpracy z samorządami gminnymi i innymi podmiotami w zakresie rozwoju gospodarczego.	Udział partnerów rynku pracy w realizacji działań na rzecz lokalnego rynku pracy	szt.	PUP
	Liczba spotkań z organizacjami pozarządowymi	szt.	PKS
	Liczba staży i wymiany młodzieżowej przy współpracy ponadnarodowej	os.	PKS

ŁAD ŚRODOWISKOWY			
Cel szczegółowy	Wskaźnik	Jednostka miary	Źródło informacji
Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczności powiatu jeleniogórskiego.	Liczba dzieci ze szkół powiatu biorących udział w działaniach proekologicznych	os.	OŚRiL
	Liczba programów przyrodniczo-ekologicznych dla szkół powiatu	szt.	OZ
	Liczba placówek oświatowych współpracujących z międzygminnymi ośrodkami ekologicznymi	szt.	OZ
Poprawa jakości powietrza.	Liczba obiektów użyteczności publicznej objętych termomodernizacją	szt.	PCPR,OZ
	Redukcja CO ₂	%	PCPR
Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej (zadania będą monitorowane przez powiat).	Liczba gospodarstw domowych korzystających z sieci wodociągowej	szt.	OŚRiL
	Liczba gospodarstw korzystających z sieci kanalizacyjnej	szt.	OŚRiL
Ochrona powierzchni ziemi i gleby.	Liczba wykonanych badań osuwiska przy drodze w Siedlęcinie	szt.	OŚRiL
	Masa wycofanych z użytkowania i unieszkodliwionych wyrobów zawierających azbest	t	OŚRiL
Doskonalenie gotowości na zagrożenia, katastrofy i klęski żywiołowe	Nakłady finansowe na realizację zadań	zł	ZKO
	Liczba projektów i porozumień w zakresie zadań	szt.	ZKO

7. POTRZEBY FINANSOWE A BUDŻET POWIATU

„Polityka regionalna kraju postuluje, aby polityki sektorowe uwzględniały wymiar terytorialny. W Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego zostały wyodrębnione obszary, które dla pełnego wykorzystania ich potencjałów rozwojowych wymagają zewnętrznej interwencji. Obszary te nazwano Obszarami Strategicznej Interwencji(OSI) i wyznaczane są zarówno w skali kraju, jak i regionu, na podstawie zidentyfikowanych obszarów problemowych, po to, aby właśnie tam mogła

być kierowana adekwatna interwencja publiczna. W ramach krajowej polityki przestrzennej wyznaczane są również obszary szczególne, zwane Obszarami Funkcjonalnymi. Część z nich jest tożsama z obszarami problemowymi w rozumieniu polityki regionalnej

Działając w zgodzie z wytycznymi polityki regionalnej i polityki przestrzennej kraju, a także uznając fakt, że problemy rozwojowe grupują się obszarowo, przekraczając granice administracyjne, Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego proponuje terytorialne odniesienie wskazanych działań. Polega ono na określeniu obszarów integracji oraz obszarów interwencji i przypisanie im odpowiednich celów.”⁵

Aglomeracja Jeleniogórska w Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020 sklasyfikowana została jako obszar wymagający interwencji, czyli obszar, gdzie powinny być skierowane większe środki finansowe.

Zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020 obszar Aglomeracji Jeleniogórskiej, w tym: obszar powiatu jeleniogórskiego, bazuje na bogatych tradycjach subregionu i łączy aspiracje centrum turystycznego i wypoczynkowego oraz aglomeracji skupiającej nowoczesną gospodarkę. Wymaga zdecydowanych działań związanych z poprawą dostępności transportowej i powiązań nie tylko wewnątrzregionalnych, ale także ponadregionalnych w kierunku Pragi i Berlina. Uwagi wymaga także sfera społeczna zagrożona marginalizacją oraz problemy związane z zagrożeniem powodziowym.

„Warto dodać, że samorząd dysponuje narzędziami, które mogą wspomóc rozwój regionalny. Są wśród nich kontrakty terytorialne, będące umową między stroną rządową i samorządową. Dzięki nim możliwe jest realizowanie programów operacyjnych współfinansowanych ze środków krajowych i wspólnotowych. Kolejnym narzędziem jest możliwość wykorzystywania partnerstwa publiczno-prywatnego, umożliwiającego prywatne finansowanie w sferze publicznej.”⁶

Wypracowana, w niniejszym opracowaniu, wysokość środków finansowych niezbędnych do realizacji wyznaczonych zadań wynosi **ponad 164,5 mln. zł**. Oczywiście jest to kwota jaką Powiat Jeleniogórski nie jest w stanie zdobyć na ich realizację. Niemniej jednak wskazuje na skalę potrzeb finansowych.

„Program Rozwoju Powiatu Jeleniogórskiego na lata 2016-2020” jest wyrazem rzeczowych potrzeb samorządu, niemniej jednak realizacja poszczególnych zadań wymagać będzie nakładów finansowych, które znacznie przekraczają możliwości finansowe powiatu. Kluczowym działaniem Koordynatorów poszczególnych zadań będzie rzetelne monitorowanie realizacji założeń Programu oraz podejmowanie działań w zakresie zmieniających się uwarunkowań ze szczególnym uwzględnieniem efektywności postępowania. Ponadto Koordynatorzy powinni podejmować skuteczną aktywność w zakresie nadzorowania możliwości pozyskiwania funduszy zewnętrznych ze źródeł krajowych i zagranicznych.

Niezależnie od powyższego Zarząd Powiatu Jeleniogórskiego opracuje Plan Inwestycyjny Powiatu Jeleniogórskiego na lata 2016-2020. Dokument ten będzie opracowywany po uchwalonym budżecie Powiatu na rok następny, jednak nie później niż do końca I kwartału.

Poniżej tabela przedstawiająca plan potrzeb finansowych na zadania, które pozwolą zrealizować wyznaczone cele szczegółowe.

⁵ Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020

⁶ Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020

Tab. 25. Planowana wysokość środków finansowych na lata 2015-2020

SFERA	CEL SZCZEGÓŁOWY	PRZEWIDYWANY BUDŻET (w PLN)				ZEWNĘTRZNE ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	
		2016	2017	2018	2019	2020	
1. SFERA SPOŁECZNA	1.1. Rozwój systemu kształcenia dostosowany do potrzeb edukacyjnych	250 000	170 000	70 000	00	00	1) Program Operacyjny WIEDZA i EDUKACJA;
	1.2. Rozwój oferty w zakresie spędzania czasu wolnego	256 900	433 900	256 900	256 900	256 900	2) RPO Województwa
	1.3. Poprawa dostępności i sprawności służby zdrowia	70 000	70 000	20 000	20 000	20 000	Dolnośląskiego;
	1.4. Zapewnienie skutecznej pomocy społecznej	1 377 000	1 445 000	2 382 000	2 044 000	1 517 000	3) PFRON;
	1.5. Poprawa jakości świadczonych usług poprzez dostosowanie infrastruktury teleinformatycznej do postępu technicznego	206 000	109 000	-	-	-	4) Program Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej;
	1.6. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa publicznego	580 000	130 000	120 000	120 000	120 000	5) Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji;
	1.7. Społeczno-gospodarcza współpraca z Miastem Jelenia Góra oraz współpraca międzynarodowa	---	---	---	---	---	6) ZIT – Aglomeracji Jeleniogórskiej.
Suma: 14 673 600		5 052 000	2 357 900	2 848 900	2 470 900	1 943 900	
2. SFERA GOSPODARCZA	2.1. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i tworzenie nowych miejsc pracy	-	-	-	-	-	1) Fundusz Pracy,
	2.2. Uzyskanie wysokiego poziomu skomunikowania wewnątrzregionalnego i ponadregionalnego	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	2) Budżet Powiatu,
	*) Bieżące utrzymanie dróg	*)	*)	*)	*)	*)	3) RPO Województwa
	**) przebudowa i rozbudowa dróg	23 500 000	14 990 000	22 900 000	35 400 000	29 110 000	Dolnośląskiego,
	2.3. Wzmacnianie wizerunku powiatu jeleniogórskiego poprzez aktywną promocję	154 000	354 000	154 000	294 000	154 000	4) Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji
	2.4. Rozwijanie współpracy z samorządami gminnymi i innymi podmiotami w zakresie rozwoju gospodarczego	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	5) Program rozwoju gminnej i powiatowej Infrastruktury drogowej na lata 2016-2019,
Suma: 16 360 000		3 200 000	3 404 000	3 204 000	3 344 000	3 204 000	6) Programy współpracy transgranicznej na lata 2014-2020 (Polska – Czechy, Polska – Saksonia)
+ Suma: 125 900 000**)		23 500 00	14.990,00	22.900,00	35.400,00	29.110,00	

SFERA	CEL SZCZEGÓŁOWY	PRZEWIDYWANY BUDŻET (w PLN)				ZEWNĘTRZNE ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	
		2016	2017	2018	2019	2020	
3. SFERA ŚRODOWISKOWA	3.1. Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczności powiatu jeleniogórskiego	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	1) RPO Województwa Dolnośląskiego
	3.2. Poprawa jakości powietrza	51 300	524 000	479 000	100 000	100 000	2) Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska, ZIT – Aglomeracja Jeleniogórska.
	3.3. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej (zadania monitorowane przez powiat)	-	-	-	-	-	3) Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska, ZIT – Aglomeracja Jeleniogórska.
	3.4. Ochrona powierzchni ziemi i gleby	1 295 000	75 000	75 000	75 000	75 000	4) ZIT – Aglomeracja Jeleniogórska.
	3.5. Doskonalenie gotowości na zagrożenia, katastrofy i klęski żywiołowe	20 000	20 000	20 000	20 000	4 620 000	5) Budżet Powiatu
	Suma:	7 693 300	639 000	594 000	215 000	4 815 000	

Przewidywana kwota środków finansowych na realizację wszystkich zadań wynosi: **38 726 900 PLN + 125 900 000 PLN** (na inwestycje na rozbudowę i modernizację dróg powiatowych), co razem stanowi kwotę **164 626 900 PLN**

SPIS TABEL

TAB. 1. GMINY POWIATU JELENIOGÓRSKIEGO	7
TAB. 2. LUDNOŚĆ W GMINACH - STAN NA ROK 2014	8
TAB. 3. ZMIANA LICZBY LUDNOŚCI REGIONU JELENIOGÓRSKIEGO	8
TAB. 4. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI PKD W GMINACH POWIATU JELENIOGÓRSKIEGO NA 30 IX 2014 ROK.....	9
TAB. 5. IŁOŚĆ POZWOLEŃ NA REALIZACJĘ INWESTYCJI GOSPODARCZYCH.....	10
TAB. 6. STOPA BEZROBOCIA W POSZCZEGÓLNYCH LATACH:.....	11
TAB. 7. ZESPÓŁ SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH W KOWARACH	12
TAB. 8. ZESPÓŁ SZKÓŁ TECHNICZNYCH I LICEALNYCH W PIECHOWICACH	12
TAB. 9. ZESPÓŁ SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH I MISTRZOSTWA SPORTOWEGO IM. JANA IZYDORA SZTAUDYNGERA W SZKLARSKIEJ PORĘBIE	12
TAB. 10. STAN ORGANIZACYJNY JEDNOSTEK OŚWIATOWYCH PROWADZONYCH PRZEZ POWIAT JELENIOGÓRSKI NA DZIEŃ 1 WRZEŚNIA 2015 R.	12
TAB. 11. LICZBA UCZNIÓW ORAZ ODDZIAŁÓW W LATACH 2012-2014 W SZKOŁACH PROWADZONYCH PRZEZ POWIAT JELENIOGÓRSKI (WG SIO – STAN NA 30 WRZEŚNIA KAŻDEGO ROKU)	13
TAB. 12. LICZBA ABSOLWENTÓW ORAZ UCZNIÓW GIMNAZJÓW W POWIECIE JELENIOGÓRSKIM	14
TAB. 13. RODZAJE ORAZ LICZBA ORZECZEŃ I OPINII WYDANYCH PRZEZ PORADNIE W KOWARACH I SZKLARSKIEJ PORĘBIE W ROKU SZKOLNYM 2014/15.....	16
TAB. 14. LICZBA ETATÓW PEDAGOGICZNYCH W POWIATOWYCH JEDNOSTKACH OŚWIATOWYCH (ŁĄCZNIE Z GIMNAZJAMI W ZESPOŁACH SZKÓŁ W KOWARACH I SZKLARSKIEJ PORĘBIE).....	17
TAB. 15. LICZBA UMIESZCZONYCH DZIECI W POSZCZEGÓLNYCH FORMACH OPIEKI	18
TAB. 16. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ W POWIECIE JELENIOGÓRSKIM	21
TAB. 17. LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY OŚRODKA INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	23
TAB. 18. ZBIORNIKI WODNE NA TERENIE POWIATU JELENIOGÓRSKIEGO	24
TAB. 19. KOMUNALNE OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW NA TERENIE POWIATU JELENIOGÓRSKIEGO.....	25
TAB. 20. POWIERZCHNIA GMIN POWIATU JELENIOGÓRSKIEGO	26
TAB. 21. ZESTAWIENIE UŻYTKÓW ROLNYCH.	27
TAB. 22. STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW	28
TAB. 23. ZMIANY STRUKTURY WYKORZYSTANIA UŻYTKÓW ROLNYCH	29
TAB. 24. WYKAZ DRÓG POWIATOWYCH POWIATU JELENIOGÓRSKIEGO (DANE Z MARCA 2015 R.).....	31
TAB. 25. PLANOWANA WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW FINANSOWYCH NA LATA 2015-2020.....	50

SPIS WYKRESÓW

WYKRES 1. DZIECI UMIESZCZONE W PIECZY ZASTĘPCZEJ W LARACH 2011-2014 (RODZINY ZASTĘPCZE, PLACÓWKI)	18
WYKRES 2. LICZBA DZIECI W RODZINACH ZASTĘPCZYCH W LATACH 2011-2014	19
WYKRES 3. DZIECI W PIECZY ZASTĘPCZEJ, STAN NA 31.12.2014 R.	19
WYKRES 4. LICZBA RODZIN ZASTĘPCZYCH FUNKCJONUJĄCYCH W POWIECIE W LATACH: 2012 – 2014	19
WYKRES 5. POZIOM WYDATKÓW GMIN NA PIECZĘ ZASTĘPCZĄ W LATACH 2012-2014.....	20
WYKRES 6. OSOBY UMIESZCZONE W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ W LATACH 2011-2014	21
WYKRES 7. LICZBA POKRZYWDZONYCH W WYNIKU PRZEMOCY DOMOWEJ W LATACH 2012-2014	22
WYKRES 8. LICZBA SPRAWCÓW PRZEMOCY DOMOWEJ	22
WYKRES 9. UDZIAŁ POWIERZCHNI POSZCZEGÓLNYCH GMIN W POWIERZCHNI OGÓŁEM POWIATU JELENIOGÓRSKIEGO	27
WYKRES 10. STRUKTURA GLEB W POWIECIE JELENIOGÓRSKIM WG BONITACJI	27
WYKRES 11. STRUKTURA WYKORZYSTANIA POWIERZCHNI POWIATU JELENIOGÓRSKIEGO W ROKU 2015	28
WYKRES 12. STRUKTURA WYKORZYSTANIA POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO W 2014 R.	28
WYKRES 13. STRUKTURA WYKORZYSTANIA POWIERZCHNI UŻYTKÓW ROLNYCH POWIATU JELENIOGÓRSKIEGO W 2014 R.....	29
WYKRES 14. STRUKTURA WYKORZYSTANIA POWIERZCHNI UŻYTKÓW ROLNYCH WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO W 2014 R.	29